

بخط رنجهای میکران، خلقهای ستیروز افغانسته

مرام دموکراتیک خلق

(مستشرق شماره اول و دوم جریزه خلق ۲۲ حل ۱۳۴۵)

تدوین و دبیرتال: قاسم آسامی
بازتشر: تارنامر راکو پرهجم

د افغانستان د ستمدیده خلکو د اوږدو رنځونو په خاطر

د خلک د موکرتیاک مرلام

درباره جزوه:

عنوان: مرام دموکراتیک فلق

پفش نخست: شماره های اول و دوم جریده فلق عمل ۱۳۴۵

تدوین دیجیتال: قاسم آسمایی ماه می ۲۰۱۹

باز پفش: تارنمای راه پرچم:

<http://rahparchaml.org>

بنظر دنیای بزرگان خلقهای مستعد
ایران

مرام دموکراتیک خلق

وطن محبوب ما افغانستان، تاریخ کهن، شان برافراشته، نیروهای انسانی و ارضهای طبیعی فراوان دارد.
افغانستان طی قرن ۱۹ و پنجمه قرن ۲۰ یک کشور مستعمره - نیمه مستعمره و لاکانون یک کشور دارای نظام اقتصادی - اجتماعی فئودالی میباشد.
ملت ستمدیده این کشور، سخت ترین و جابرانه ترین انواع استبداد و استعمار چوین و فخر را در برچسنگالی فئودالیهای حاکم محلی و میاوسین استعمارگر برینا بنیاد متعین شده است.

قیام سال (۱۹۱۹ ع) خلقهای افغانستان که با همراهی تمام طبقات دستخوش مردم صورت گرفت تسلط مستقیم استعمار کهن پایان داد و یکی از ملتهای آزادیخواه و پویا بود بین المللی را درین گروه جهان فیل از مرکز کشور دیگر آسیای دردم شکست.

از آن تاریخ لاکانون چوین و فئودالی میگذرد. طی این مدت، طبقات خلقهای محروم کشور و مبارزان ملی ما، مشروطه، عزائم و آزادی خواهان، برای طرف نظام فئودالی (ملوک و اطواری)، دوامتداید و ارتجاع داشتند، دینتکن ساختن استعمار و امپریالیزم سما ممان دلیوانه بودند که بنگالی ناسی بنابر نبودن شرایط مساعد ملی و بین المللی مؤقتاً بوجه شکستهای رفت بار گردیدند و قدرت فئودالیهای فرماز دای محلی (طبقه حاکمه) و محافل حاکمه آن همچنان با برجا ماندن و تضاد اساسی بین دهقانان و فئودالیها، تضاد بین خلقهای کشور و امپریالیزم در پشت پهنشید.

خلق

نخستین شماره ۲۲

ناشر افکار دموکراتیک خلق

۱۳۴۵ - دو هفته ۲۲ حمل ۱۳۴۵ - ۱۱ ایران، ۱۹۶۶ ع

در سلسله مجله خلق نایب
دقیقو به خلق

د خلق دموکراتیک مرام

گزاران هیواد افغانستان، لر غوی تاریخ، له دیار، دت دو دونه
مالی فوئو له او طبیی تردونه لری.
ان دولسی بیوه به فو له موده وودعایی بیوه به فو له او کور او

سرلوحه شماره اول و دوم جریده خلق

منتشره ۲۲ حمل ۱۳۴۵

یادآوری ضروری:

منظور از باز نشر «مرحله دموکراتیک خلق» و «گمانه‌ساختن‌ها»، شکل جزوه در جهانس،
لاترینت اینسپست تا بر کسر مهر در مورد تاریخ حزب دموکراتیک خلق افغانستان، زنده کرد تا
نسل‌های آینده بتوانند در پرتو آن، در مورد یک برهه از تاریخ مبارزه و وطن‌دوستی، دلوری نمایند
از آنجایی که در مورد توضیح و تشریح بیشتر این مرحله، مقاله‌تر در شماره‌های بعدی جریده خلق
(شماره‌های سوم، چهارم و پنجم) زیر عنوان «وسایل و راه‌های آریانه‌های خلق‌های ستیده افغانستان» و
مرحله دموکراتیک خلق را به پیروزی می‌رساند، بقلم رفیق برک کارمل گماشته شده بود، غرض
سهولت دسترس به آن، به لایحه مرحله دموکراتیک خلق، مخالفت ذکر شده نیز علاوه گردیده
است. ق. آسایر

د افغانستان د ستمدیده خلکو د اوږدو رنخونو په خاطر

د خلک دموکراتیک مرام

زمونږ گران افغانستان، لرغونی تاریخ، له ویاړه ډک دودونه او زیات انسانی قوتونه او طبیعي ثروتونه لری.

افغانستان د نولسمی پیری په ټوله موده او د شلمی پیری په څو لسو کلونو کی یو مستعمره - نیمه مستعمره هیواد و او تراوسه پوری اقتصادی - اجتماعی فیوډالی نظام لری.

د دی هیواد ستمدیده ملت د محلی حاکمو فیوډالانو او برتانوی یرغلگرو استعمارچیانو تر منگلو لاندی د فقر، ناپوهی، استثمار او استبداد پیر سخت او جابرانه ډول گاللی دی.

د افغانستان د خلکو د (۱۹۱۹ ع) کال ملی قیام چه د ټولو زیارایستونکو طبقو په گډون مینځ ته راغی د زاړه استعمار مستقیم تسلط ته یی خاتمه ورکړه او د نړی په دی گوټ کښی یی تر ټولو آسیایی هیوادو رومبی د بین المللی امپریالیزم د زخییر یوه کری ماته کړه.

له هغه نیټی تر اوسه پوری ۴۷ کاله تیر شول. په دی موده کښی د هیواد د محرومو خلکو طبقاتو، ملی مبارزینو، مشروطه خواهانو او آزادی غوښتونکو د فیوډالی (ملوک الطوایفی) نظام د ورکولو، د داخلی ارتجاع او استبداد د له منځه وړلو او د استعمار او امپریالیزم د ریښو د ایستلو لپاره په زړورتیا مجاهدی کری دی.

خو له بده مرغه د ملی او بین المللی مساعدو شرایطو د نشتوالی له امله مؤقتاً له غمجنو ناکامیو سره مخامخ شول او د فرمانروا فیوډالانو (حاکمی طبقی) او د هغو د حاکمه محافلو قدرت هماغسی په خپل حال پاتی شو چه پدی توگه د بزگرانو او فیوډالانو او امپریالیزم ترمنځ اساسی تضادونو لا شدت وموند.

تاریخ د دغو اساسی تضادونو د حل رسالت د خلکو د دموکراتیک مرام په

تحقق سره د مترقی قوتونو او وطن پالونکو په غاړه ایښی دی.

بین المللی او ملی شرایط:

د اوسنی عصر مهم مضمون او په جهاني سويه د طبقاتی مبارزی محور د جهاني سوسیالیزم او جهاني امپریالیزم ترمنځ مبارزه ده چه د اکتوبر په ستر سوسیالستی انقلاب شروع شوی ده.

د دغو دوو جهانی سیستمونو د مبارزی له امله په سرمایه داری هیوادونو کښی د زیارایستونکو نهضتونه استحکام مومی او د آسیا، افریقا او لاتینی امریکی د آزادی غوښتلو جنبشونه پراخیری.

تر دوهمی جهانی جگری وروسته د ملی خپلواکی غوښتلو ستر او غښتلی جریان د جهانی امپریالیزم استعماری سیستم سره ونښت او له (۵۳) څخه زیات نوی خپلواک هیوادونه منځ ته راغل چه د افغانستان په گډون اکثره دغه هیوادونه د ملی دولتونو په تشکیل او د بی طرفی د سیاست په غوره کولو سره د اقتصادی خپلواکی د حصول او سیاسی آزادی د ټینګولو د پاره په یوه صف کښی کوښښ کوی. د سولی، دموکراسی، ملی استقلال او اجتماعی پرمختګ په گټه د بین المللی قواؤ د تناسب بدلون او د امپریالیزم ضعف د آزاد شویو هیوادونو ملتو ته یوه داسی پراخه زمینه برابروی چه خپل ملی ژوند نوی کړی، اقتصادی خپلواکی په لاس راوړی او د ملی دموکراسی دولت په ایجاد او د غیرسرمایه داری د ودی له لاری د امپریالیزم تسلط له منځه یوسی، د فیوډالیزم نظامونه او بقایا محو کاندی او د اجتماعی تکامل په یوه نوی مرحله کښی قدم کیردی.

د آسیایی او افریقایی نوو تشکیل شویو هیوادو د تکامل جریان دا حقیقت څرګندوی چه همدا اوس ځینو دغو هیوادو (مصر، الجزایر، گینی، مالی، برما او نورو) سوسیالستی سیستم د سرمشق په حیث خپل مأخذ گڼلی دی او د خپلواکی په یوی لنډی موده کښی بی د یو ډول ملی دموکراسی دولت جوړولو او د غیرسرمایه داری لاری پر اساس د خلکو د هوساینی او د ژوند د سطحی د لوړتیا او اجتماعی ترقی په لحاظ روښانه نتیجی په لاس راوړی دی.

لنډه دا چه د بین المللی مساعدو شرایطو او په روغه سره د گډ ژوند د سیاست پراختیا، د نړوی جنگ د مخنیوی لپاره فعالیت، د سولی د قواؤ تفوق او د جهان د

نو و مترقی سیستمونو په نظر کښی نیولو سره، د نړی د اوضاعو څیرنه دا څرگندوی چه بین المللی جریاناتو په بشپړه توگه د آسیا، افریقا او لاتینی امریکا د هیوادو د محرومو خلکو په گټه تغیر خورلی دی او په خاص ډول د افغانستان د ملت د ستمدیده خلکو لپاره په واقعی ډول دا امکانات برابروی چه د فیوډالی ارتجاع له قید او د امپریالیزم او استعمار د عواملو له تاثیر او نفوذ څخه ځان آزاد کړی.

په ملی لحاظ دغسی مساعدی وضعی په تیره بیا د ۱۳۳۴ کال له لویی جرگی وروسته چه د افغانستان د خلکو په اراده منځ ته راغله، د مملکت په سیاسی او اقتصادی ژوند کښی یی یو نسبی تغیر راوست.

د لویی جرگی د فیصلی په اثر د افغانستان د خلکو مسالمت غوښتونکو مبارزو نسبتاً د بین المللی روابطو په یوه لویه مرحله کښی ځای ونیو او د هیواد د باندنی د سیاست خط مشی د بیطرفی او سولی غوښتلو، په روغه سره گډ ژوند له سیاست څخه پیروی د نوی او زاره استعمار او امپریالیزم سره ضدیت او په نظامی بلاکونو کښی د نه گډون په اساس د افغانستان د خلکو له خوا د هغوی د تاریخی غوښتنو او هیلو سره سم تایید او منل شو.

د افغانستان دغه نوی تگلاره د دی سبب شوه چه د نړی د سوله غوښتونکو هیوادو بی غرضه او متساوی الحقوقه تعاون او مرستی جلب شی او د دولتی سکتور د تقوی، د اقتصادی خپلواکی د تأمین او انکشافی پلانونو په اساس د هیواد بشری قوتونه او طبیعی ثروتونه په کار ولویزی او د غیرسرمایه داری د ودی او ملی دموکراسی حکومت د ایجاد له پاره لازم شرایط او امکانات منځ ته راوړی.

د تولیدی قواوو د پڅی ودی او د افغانستان د خلکو د تریخ ژوند چه په فقر، ناپوهی او ناروغی کښی لاس او پښی وهی ستر علتونه هماغه د فیوډالی طبقی، د لویو محتکرو او کمپرادور سوداگرو او فاسدو بوروکراتانو قشرونه او بین المللی امپریالیستی انحصاراتو نمایندگیو اقتصادی، سیاسی تسلط دی چه د هغوی طبقاتی گټی د افغانستان د خلکو له ښیگنو سره تضاد لری.

د دی اساسی تضاد حل دی چه په اوسنی مرحله کښی د افغانستان د عمومی او ملی دموکراتیک نهضت ستر مضمون تشکیلوی.

د یوه ستراتیژیک هدف په توگه او د دی اساسی تضاد د حل په حیث د ملی دموکراسی حکومت جوړول د افغانستان ملت ته چه په اقتصادی لحاظ وروسته پاتی

دی یوه پراخه ځلانده دورنما پرانیزی.

د افغانستان د ملی دموکراسی حکومت سیاسی بنسټ به له یوی ملی متحدی جبهی څخه منشل وی چه په هغی کبئی ټول دموکراتیک ترقی غوښتونکی او وطنپرست قوتونه یعنی کارگران، دهقانان، مترقی منورین، کاسبان، کوچنی بورژوازی (کوچنی او متوسط مالکین) او ملی بورژوازی (ملی سرمایه داران) گډون لری چه د ملی استقلال، په اجتماعی ژوند کبئی د دموکراسی د تعمیم او د فیوډالیزم او امپریالیزم په ضد دموکراتیک نهضت د سرته رسولو په لار کبئی ملی او دموکراتیکه مجاهده کوی.

د خلق جریده لاندنی دیموکراتیک مرام چه د ملی او بین المللی شرایطو د علمی تحلیل پر اساس تنظیم شوی او د افغانستان د زیار ایستونکو خلکو (د هیواد په سلو کبئی له ۹۵ څخه زیات نفوس) یعنی د کارگرانو د طبقی، بزگرانو او مترقی منورینو د ارمانونو مظهر دی، هغوی ته وړاندی او د تحقق په لاره کبئی یی مبارزه کوی.

اول: سیاسی چاری

هغه اساسی مسأله چه په دی تاریخی مرحله کبئی د افغانستان خلک ورسره مخامخ دی او د هغه حل د دوی فقر او وروسته پاتی والی چه له پرله پسې پیروی راهیسی یی د دوی لمن نیولی ده پای ته رسوی عبارت ده:

د فیوډالی نظام له الغا او د امپریالیزم د پراختیا او نفوذ مخنیوی چه په لاندی ټول د ملی دموکراسی په ایجاد تحقق موندلای شی:

۱- د افغانستان له ځمکنی تمامیت او سیاسی استقلال څخه دفاع او د هیواد اقتصادی خپلواکی او د ملی حاکمیت تأمین د خلکو دموکراتیکه او ملی خورا ستره وظیفه گڼله کیږی.

۲- د خلکو په لاس کبئی د ټولو دولتی قواؤ متمرکز کول.
د خلکو د حاکمیت استحکام د یوه ملی دموکراسی حکومت د ایجاد په

شکل.

ملی دموکراسی حکومت د خپل طبقاتی او ملی ماهیت له مخی د ټولنی

پر ټولو ملي دموکراتیکو، ترقي غوښتونکو قدرتونو يعنی کارگرانو، دهقانانو، مترقي منورينو، کاسبانو، ښاري او کليوالي کوچنيو او متوسطو ماليکټو او د ملي سرمايه - دارانو په اتحاد (د يوی ملي متحدی جبهی په توگه) متکی دی او د خلکو اساسی گټی ساتی او تأمینوی یی.

۳- په ملي دموکراسی کښی د قانون جوړولو تر ټولو لوړ مقام د خلکو د ارادی مظهر شوری ده چه په هغی کښی د افغانستان د خلکو د ټولو طبقو نمایندگان د آزادو، پټو، مستقیمو، متساوی او عمومی انتخاباتو پر اساس بی له هر ډول پټی او ښکاره مداخلی، تهدید او تطمیع څخه انتخابیری.

په ملي دموکراسی کښی د حکومت هیأت د شوری له خوا منځ ته راخی او د هغه له اعمالو څخه په دقیقه توگه نظارت کوی.

۴- د هیواد د خلکو د آزادی او مصونیت له پاره د دموکراتیکو اصولو پر اساس د قضایی قوی د استقلال د تأمین او د قضایی او محاکماتی چارو د تنظیم له پاره مجاهده کیری.

۵- د ملي دموکراسی استقرار په هغو شرایطو کښی امکان لری چه خلک د لاندنیو پراخو دموکراتیکو سیاسی او مدنی آزادیو څخه برخورداره وی: د فکر، عقیدی، اعتصابونو، مظاهرو او مسافروتونو آزادی، د کار او شغل انتخاب، د خای او مخابراتو فردی مصونیت او په محکمو کښی د دفاع حق، د هیواد د هغو وگړو له پاره چه عمر یی ۱۸ کاله وی د انتخابولو حق او په ټولو دموکراتیکو مؤسساتو کښی (د کلیو له جرگو څخه نیولی تر شوری پور) د انتخابیدلو حق، د قانون، محکمو او نورو دولتی شغلونو په برخه کی مساوات.

د افرادو د ټولو دموکراتیکو سیاسی او مدنی حقوقو او آزادیو څخه بی له کوم نژادی، قومی، منطقی، مذهبی، جنس (نر او ښخی) سواد، شغل او شتمنی له تبعیض څخه د یوی مبرمی وظیفی په حیث په جدی توگه دفاع کیری.

۶- د ملي مسألی د علمی درک په نظر کښی نیولو سره، افغانستان یو داسی هیواد دی چه د زیارایستونکو خلکو او قومونو هغه چه ملی بیل بیل کلتورونه لری ترکیب شوی چه په گډه یی د پرله پسې پیړیو په موده کښی زموږ هیواد تشکیل کړی او پکښی اوسیدلی دی او د گډ ژوند په ترڅ کښی په متحد ډول د مشترکو دردونو په احساس د استعمار او فیوډالیزم په ضد مبارزی پر مخ بیولی دی خو د

فیوډالی ناوړی اداری او امپریالیستی سیاستونو او د تبعیض او محرومیتونو د موجودیت په نتیجه کې د افغانستان ټول خلک نه یوازې له خپلو حقوقو او آزادیو څخه محروم شوی دی بلکه دغه ټول ارتجاعی سیاستونه د خلکو د ملی اتحاد او د ټولنی د ترقی په لاره کې د ستر مانع په حیث دریدلی دی. نو د افغانستان د ټولو زیاریستونکو ولسونو اتحاد او یووالی د محرومو طبقو د گټو د تأمین په اساس د ورورگلوۍ او مساوات د اصل له مخی د هر ډول ملی ستم او قومی تفوق غوښتنی لکه نژادی، قبیلوی، منطقوی او محلی تمایلات چه ملی نفاق منځ ته راوولی په ضد ټول اړخیزه مجادله د دموکراسی حکومت او د خلکو دموکراتیکه مترقی او ملی وظیفه گڼله کیږی.

۷- د افغانستان د خلکو ترمنځ د واقعی او عملی ملی یووالی د استحکام په منظور هڅه کیږی چه د دموکراسی د اصولو په اساس د قانونی لارو څخه د هیواد پر اساسی تشکیلاتو باندی د اقتصادی، ژبنی او فرهنگی روابطو له لحاظه یو نوی نظر وشی او د هیواد د محلی جرگو او تشکیلاتو واحدونو ته دی چه د دموکراتیکو انتخاباتو په اثر منځ ته راغلی وی پراخ صلاحیت او واک ورکړ شی او د افغانستان د ژبو د مسألی د حل لپاره دی د دموکراتیکو اصولو پر مبنا لازم اقدامات وشی.

۸ - د برتانیی امپریالیستی برغلگرو په (۱۸۹۳ع) کال کې د ډیورند استعماری تش په نامه کرښه د افغانستان پر سیاسی قلمرو باندی د دغه ځای د خلکو د ارادی په خلاف تحمیل او په نتیجه کې یی د دی هیواد د خاوری یوه برخه ور څخه جلا کړه، له هغی نیتی تر اوسه پوری د پښتونستان د خلکو د استعمار او امپریالیزم په ضد ملی جنبشونه په مدام او پر له پسې ډول جریان لری، د افغانستان د خلکو ترقی غوښتونکی دموکراتیک قوتونه «د ملتونو د سرنوشت ټاکلو د حق» د اصل له مخی د پښتونستان د خلکو د جنبشونو ملاتړ کوی.

۹ - د خلکو دموکراتیک قوتونه د بین المللی مناسباتو په ساحه کې له لاندینی خارجی سیاست څخه دفاع کوی:

- د یوه آزاد، فعال او سوله غوښتونکی خارجی سیاست تعقیب او د آزاد قضاوت په ملگرتیا د مثبتی بیطرفی د سیاست ملاتړ.

- د جهانی سولی څخه دفاع او په روغه سره د گډ ژوند د سیاست طرفداری.

- د دوستانه روابطو استقرار د نړی د ټولو سوله دوستو ملتونو او هغو دولتونو

سره چه سیاسي، اقتصادي غرضونه او استعماري مقاصد ونه لري او د افغانستان په اقتصادي، تخنيكي او فرهنگي پراختيا كښي د متساوي الحوقي همكاري او مرستې په اساس كومي كوي.

- د پرمخ تلليو هيوادونو او بين المللي مترقي جرياناتو سره چه د سولي، ملي استقلال، دموكراسي او اجتماعي ترقي غوښتونكي او د امپرياليزم په ضد وي د نيزدي او دوستانه روابطو تقويه او پراخوالي او همدا رنگه د هغو آسيابي او افريقياتي او لاتيني امريكا د ملتونو سره ټينگ روابط چه خپلو بشپړو خپلواكيو ته د رسيدلو له پاره مبارزه كوي.

- د بين المللي سالمو مناسباتو د برقراري په لاره كښي هڅه كول، او تيري كوونكو نظامي بلاكونو، اسارت راوړونكو اقتصادي، تجارتي، سياسي اتحاديو سره چه استعماري غرضونه ولري مخالفت.

- د جهاني جگړي د مخ نيوي له پاره مجادله، د دولتونو، محافلو او ماجراجويانو د هغو حركاتو او اعمالو سمدستي رسوايي چه د جنگ آرزو لري او د سولي له پاره خطر پيدا كوي او يا د نورو هيوادونو ملي خپلواكي، تهديد يا سلبوي.

- د ملگرو ملتونو د موسسي تايبد او تر بشپړ بين المللي نظارت لاندې د پوره بي وسلې كولو طرفداري.

- د زاره او نوي استعمار او امپرياليزم پر ضد مبارزه او د نري د ټولو مترقي او آزادي بخښونكو جنبشونو ملاتړ.

دوهم: اقتصادي چاري

زمونږ هيواد ډيري طبيعي او مستعدې انساني قواوي لري چه د ودې د يوي مترقي لاري په نيولو او د دغو امكاناتو څخه په استفاده كيدي شي چه ډير ژر د خوراك، پوشاك، مسكن، روغتيا او پوهني د تايمين او تهبي له نظره د خلكو د ژوندانه سطحې ته په پوره اندازه لوړوالي وركړ شي. خو څنگه چه افغانستان د اقتصادي او اجتماعي ساختمان په لحاظ د فيوداليزم (ملوك الطوايفي) تر نظام لاندې دي او د فيودالي او ماقبل فيودالي توليدي روابطو زمونږ په ټولنه باندې تسلط لري، لوي محتكر او كمپرادور سوداگران، فاسد بيروكراتان، امپرياليستي انحصاري

کمپنی او تجار چه د هیواد په سیاسي او اقتصادي کمزوري ژوندانه باندې قاطع تاثیر لري د هیواد د خلکو د مادي او معنوي ژوندانه سطحه يې په ناوړه وضعه وروسته پاتي ساتلي او د توليدي قواو د ودې او اقتصادي انکشاف په لاره کښي يې ستر موانع ايجاد کړي دي چه د کارگرانو، بزگرانو او نورو زيار ايستونکو خلکو د بي رحمانه استثمار او په دغو ډلو باندې د سخت ظلم موجب گرزيډلي دي.

د هیواد د اجتماعي ترقي او اقتصادي انکشاف په منظور بايد دغه وضعه تغيير ومومي او د زرو ظالمانه روابطو پر خاي د ملي اقتصاد نوي سيستم (د نويو او عادلانه روابطو پر بنسټ) د ټولني د مادي نعماتو د توليدوونکو يعني د خلکو د زيار ايستونکو ډلو د گټو پر اساس منځ ته راشي. له دې امله هغه څه چه د افغانستان د خلکو د مادي او معنوي تکامل د دورنما لپاره تاريخي او قاطع اهميت لري د اقتصادي ودې د يوي داسې لاري تعقيب دي چه د اقتصادياتو او فرهنگ چټکه اعتلاء تامين او افغانستان په صنعتي هیواد بدل کړي شي او د هغه د پرله پسي پيروي د وروسته پاتي والي د يوه نسل د ژوندانه په دوره کښي په ډيره چټکي سره جبران کړي او په بيره وده وکړي.

په دې منظور ضروري ده چه د بشري او ملي ستري وظيفي په عنوان ټولي ترقي غوښتونکي دموکراتيکي قواوي او وطنپرستان، کارگران، بزگران، کاسبان، مترقي منورين، کوچني مالکين او متوسط مالکين د ملي سرمايه لرونکو په اتحاد په يوه متحده ملي جبهه کښي، ملي دموکراسي حکومت تشکيل کړي او د غير سرمايه داري د ودې له لاري لاندې اقتصادي سياست دفاع او په هغه عمل وکړي:

۱- دولتي پلان سره سم د ملي اقتصاد چټکه وده او د دولتي سکتور زياته پراختيا او تحکيم.

د ملي دموکراسي د بنسټ مادي او فني ساختمان د دولتي پلان گذاري د سيستم پرله پسي انکشاف او د ملي اقتصاد يوه مترقي اداره ايجابوي، له دولتي پلان سره سم د دغې ادارې اساسي وظيفه داده:

- د خلکو له اړتيا سره سم د توليد او لگښت تنظيم، د ټولو دولتي او خصوصي موسسو او اشخاصو د بي خايه او غير اقتصادي لگښتونو مخ نيوي او کنترول، د توليدي وسايلو، سامان او موادو موثر استعمال، د هیواد د طبيعي ذخايرو او مالي منابعو څخه چه د ټولو خلکو شتمني گڼله کيږي سمه استفاده او د انساني قوتونو

تجيز.

د اقتصادي دولتي سكتور چه د نوي استعمار، فيوډاليزم او امپرياليزم پر ضد مترقي خصوصيت لري د اقتصادي خپلواكي د تحكيم له پاره يوه وسله او د زيارايتونكو خلكو د ژوندانه د سطحې د لوړولو او د دموكراسي د پراختيا لپاره يوه اډه ده.

په افغانستان كښي چه كاپيتالستي (سرمايه داري) روابط او مناسبات لا په نطفه كښي دي د اقتصاد د دولتي سكتور پراختيا او تحكيم د خلكو په گټه دي او د سرمايه داري د ودې د لاري د تعقيب چه د خلكو لپاره اوږده رنځونه او عذابونه لري مخه نيسي.

د ملي صنايعو د انكشاف په زمينه كښي:

د ملي (درنو او سپكو) صنايعو ايجاد او د نوي تخنيك پر اساس د هيواد صنعتي كول د ټولو اقتصادي او اجتماعي مشكلاتو د حل كلي شميرله كيږي.
۲ - درانده صنايع چه د اقتصاد چټك انكشاف ستر عامل دي ملي استقلال ته استحكام بخښي.

د درنو صنايعو منځ ته راوړل لكه د فلز جوړولو صنايع، كيمياوي صنايع، د كانو استخراج همدا رنگه د اوسپني د لارو جوړول او د نورو موصلاتو كړښو پراختيا چه د دولت د سرمايه گذاريو له لاري وي او دغو څانگو ته د خارجي مرستو او پورونو د لويي برخي تخصيص او د هغو ټولو تمرکز د دولت په لاس كښي د افغانستان د خلكو لپاره ستر اهميت لري.

۳ - د عمومي اړتياوو د رفع كولو او د خلكو د سترو ډلو د ژوندانه سطحې د لوړولو په مقصد د استهلاكي او سپكو صنايعو احداث ضروري گڼل كيږي، د سپكو صنايعو په برخه كښي د انفرادي او دولتي گډي سرمايه گذاري له لاري خصوصي سرمايه گذاري په گوښي يا مختلط صورت د دولت تر لارښوونه لاندې تشويق او حمايه كيږي. دولت مسوول دي چه د خارجي مشابهو محصولاتو د رقابت په مقابل كښي ملي صنعتي (خصوصي او دولتي) محصولات حمايه كړي.

۴ - د كوپراتيفونو د ايجاد له لاري د لاسي صنايعو حمايه، د اوږدي مودي او لږي گټي د كريدتونو په وركولو د پيشه وړانو او كاسبانو سره مرسته كول.

د کرهني د انکشاف او د ځمکو د اصلاحاتو په زمينه کېنې

د افغانستان ولس هرکال مخ په زياتوالی دی او د کرهني توليدات له دغې ودی سره انډول نلری.

د زراعتی موادو د لېروالی په مورد کېنې دائمی بحران، د دهقانی ژوند وروسته پاتې والی او د بزگرو د سترو ډلو استثمار د ورځی له تودو مسایلو څخه دی.

ددی وضعی ستر او اساسی علت د منځنیو پېړیو د وروسته پاتې زراعتی تولید د طرز تسلط او فیوډالی زاړه تولیدی روابط دی چه له یوی خوا د افغانستان د خلکو د استهلاکی اړتیاوو په تأمینولو قادر نه دی او له بلی خوا ورځ په ورځ د ملاک او بزگر تر منځ تضاد ته لا شدت ورکوی.

د هیواد د اقتصادی او اجتماعی ترقی، د دموکراسی د تعمیم او د زراعتی تولیدی قواوو د انکشاف لپاره د ځمکو د دموکراتیکو اصلاحاتو د اجرا له لاری د اوسنیو زراعتی زرو تولیدی مناسباتو له منځه وړل ضروری شرط دی.

ملی دموکراسی حکومت د ځمکو د اساسی دموکراتیکو اصلاحاتو د سر ته رسولو په منظور د ژورو علمی کتنو او مطالعاتو پر اساس د لاندنیو کلی اصولو اجراء عملی کوي:

۵- د اجتماعی عدالت پر بنسټ د افغانستان د بی ځمکو او لږ ځمکو بزگرانو په گټه د ټولو بزگرانو په گډون د ځمکو د اساسی اصلاحاتو اجراء او د دموکراتیکو مترقی قوانینو وضع چه ټول فیوډالی نظامات او مؤسسی ملغي کړی، د زیار ایستونکو بزگرانو استثمار او فقر له ریښی محو کړی او د هیواد د زراعتی محصولاتو سطحه په پراخه اندازه زیاته کړی.

۶- د متوسطو او لږ ځمکو لرونکو بزگرانو حمایه او مرسته او د دوی د مالکیت تضمین، څو په صحیح او پوره ډول له خپلو ځمکو څخه گټه واخلي او اقتصادی او کلتوری ژوند سطحه ئی لوړه شي.

۷- د متوسطو او وړو ځمکه لرونکو، اجاره اخیستونکو او هغو بزگرانو چه د نورو ځمکی په دهقانی (کشمندی نیسی له گرو، قرضداری، عوارضو، بیگار یو د ښارونو او کلیوالو د سودخورو او ملاکانو او له نورو فیوډالی تکالیفو څخه د فوری خلاصون لپاره دموکراتیک قوانین او مقررات ټاکل کیری او ژر تر ژره د تطبیق ډگر ته را ایستل کیری، دغه قوانین او مقررات د اجاره داری او بزگری روابط او

مناسبات د بی خُمو او لږ خُمو بزگرانو په گټه د فیوډالی زرو مناسباتو د ورکولو په مقصد له بیخه اصلاح کوی.

۸- په هغو شاوخوا خُمو کښی به چه د دولت په سرمایه گذاری او خارجی مرستو آبادیری او د کرهڼی وړ گرخی دولتی لوی فارمونه به احداث شی او یا به د زراعتی کوپراتیفونو په اساس بی خُمو، لږ خُمو بزگرانو او کوچیانو ته ویشلی شی.

۹- د خُمو د دموکراتیکو اصلاحاتو سرته رسول په جدی توگه دا ایجابوی چه په ټول هیواد کښی د دهقانی د تولید او د پلورلو او پیردلو د کوپراتیفونو نهضت د دولت د دموکراتیکی لارښوونی او نظارت او د بزگرانو د تشویق او بیداری له لاری منځ ته راشی خو په دی ترتیب ټولی لازمی آسانتیاوی لکه: د کرهڼی ابزار او ماشین آلات، د کار د حاصل دهی د سطحی د لوړولو په مقصد د زراعتی سیستم عصری او میکانیزه کول، د کیمیاوی سری استعمال، د زراعتی محصولاتو د قیمتونو عادلانه تنظیم، د پلورلو د بازار تهیه، د تخم سمون او د زراعتی آفتونو مخ نیوی د دولت او دهقانی کوپراتیفونو د مؤسسو ترمنځ د متقابلې همکاری له لاری علمی او فنی مرستی تأمین شی. دغه چاری منجمله د دولت له خوا د قوی زراعتی بانک د ایجادولو او په مساعدو شرایطو د اوردی مودی او لږ گټی د کریدیتو او تقاویو په ورکولو سرته رسیږی.

۱۰- د شاوخوا او بی اوبو خُمو د پاره د کاریزونو، ژورو څاگانو او کانالونو په کیندولو او د بندونو په جوړولو، د اوبو لگولو د شبکو اصلاح او انکشاف د هیواد د کرهڼی د پرمختگ د پاره له لومړنیو او مهمو چارو څخه شمیرل کیږی.

د کوچیانو د ژوندانه او مالداری په ساحه کښی:

۱۱- د خُمو د دموکراتیکی اصلاح په اساس به د چوپانی، ماقبل فیوډالی زاړه روابط د لویو مالدارانو له ستم څخه د زیار ایستونکو شپنو د خلاصون او د هغو د گټو د تأمین د پاره په نویو روابطو بدل شی، او د وټرنری او مالداری د ودی په مقصد به د څرخایونو د تهیهی او سمون، د حیواناتو د نسل د اصلاح او د حیوانی آفاتو د لیری کولو د پاره د مالداری د کوپراتیفونو د تأسیس له لاری لازم ترتیبات ونیول شی.

۱۲ - په دموکراتیکه توگه د کوچیانو د مسالی او قبیلوی ژوند فوری حل. زراعتی او صنعتی ژوند ته د هغو د تشویق او لارښونی پوره مراقبت او د هغوی همیشه کول، د دوی د اجتماعی ژوند ښه والی د هیواد د ملی خپلواکی او اجتماعی ترقی د انکشاف یو ضروری عامل گنل کیږی.

د تجارت او مالی د سمون په ساحه کښی:

په هیواد کښی د اقتصادی کمزوری او نوی استعمار او امپریالیزم د نفوذ یو عامل دادی چه زمونږ خارجی تجارت د یو شمیر محدودو خارجی انحصاری کمپنیو د نمایندگانو، داخلی او خارجی لویو محتکرو او کمپرادور سوداگرو په لاس کښی دی. دوی د خامو موادو د صادرولو په بدل کښی غیر ضروری او غیر اقتصادی اجناس د خپلو گټو او تجمل پرستو قشرونو د تفاخراتو په مقصد واردوی چه په نتیجه کښی د اسراف او د هیواد د پانگی او اسعارو د تینستی موجب گرخی او همدارنگه د اقتصادی استقلال او د ملی صنایعو استحکام او ودی ته درانده ضررونه ورپینوی. د دغو نیمگړتیاؤ د لیری کولو د پاره ملی دموکراسی حکومت د لاندنی تجارتی سیاست پیروی کوی:

۱۳ - د صنعت خواته د تجاری سرمایی په لیریدلو او د ملی صنایعو د تقوی او ایجاد په مقصد د ماشین آلاتو په توریډ، د داخلی تولیداتو په پراخولو او د گمرکی حمایتی سیاست په واسطه د تجارت کنترول او د بارتیری سیستم د تجارت په پراختیا سره، خارجی تجارت ملی کیږی.

۱۴ - د داخلی تجارت انکشاف، د بازار د استقرار په مقصد، د داخلی تولید پیرښت او پراختیا، په داخلی بازار کښی د مالونو د بیو تثبیت او د عمومی اړتیاؤ د لیری کولو د پاره د داخلی تاجرانو د تشبثاتو تنظیم، او د لویو کمپرادور تاجرانو په مقابل کښی د ورو او متوسطو تاجرانو حمایته.

۱۵ - دولتی مالی چاری او بودجه باید په دموکراتیکه او مترقی توگه او د هیواد د محرومو خلکو په گټه د اقتصادی انکشاف او اجتماعی ترقی په مقصد اصلاح شی او د غیر مستقیمو مالیاتو دروند بار د خلکو له اوږو را ښکته کړی شی. مستقیمو مالیاتو ته لومړی درجه اهمیت ورکړ شی او له شتمنو او بډایو طبقاتو څخه دي د اجتماعی عدالت په اساس مالیه واخستل شی.

دریم: اجتماعی چاری

د افغانستان آزادی غوښتونکی ملت ۴۷ کاله پخوا په خپل سیاسي استقلال بریالی شو. مگر اجتماعی هوسایي او ترقی او دموکراتیکو آزادیو د تأمین په مقصد د خلکو نهضتونه د داخلی ارتجاع او استبداد او د بین المللی امپریالیزم د دسایسو له امله په ډیرو قربانیو برسیره له ماتو سره مخامخ شول له هغی نیتی تر اوسه پوری د هیواد زیارایستونکی خلک یعنی کارگران، بزرگان او ترقی غوښتونکی منورین له اقتصادی او اجتماعی نظره د فیوډالی، تجاری او بوروکراتیکو حاکمه طبقو تر ستم او فشار لاندی لا هماغسی په سختو شرایطو کښی ژوند کوی. د افغانستان د با استعداد زیارایستونکو خلکو د ژوندانه د سطحی شاخص د نری د ملتونو په قطار کښی تر ټولو ټیټه سویه څرگندوی او د استبدادی او ارتجعی سیاستونو په نتیجه کښی کارگران او دهقانان د نشراتی اورگانونو، اتحادیو، سیاسی گوندونو او اعتصابونو له تشکیل څخه چه د دوی د اجتماعی او فرهنگی حقوقو او طبقاتی گټو د ساتنی وسلی گڼل کیری محروم دی.

د اجتماعی ترقی او تکامل قوانین حکم کوی چه باید دغه وضعه ژر تر ژره بدلون ومومی، او د لاندنی اصلاحی پروگرام د تطبیق په اساس نوی مناسبات بر قرار شی:

۱- د کار د حق اصل پر اساس دی د ټولو افرادو له پاره چه د کار استعداد لری لږ تر لږه د دومره مزد او معاش په ټاکلو او اخستلو سره چه مادی او معنوی لازمی اړتیاوی یی لیری کری شی کار تهیه شی. د کار د حق تأمین او د بیکاری له منځه وړل یوازی په نویو مناسباتو باندی د تولید د زرو مناسباتو د تعویض له لاری چه د هیواد د تولیدی قواؤ د چټکتیا موجب گرخی - امکان لری.

۲- د کارگرانو د مصئونیت او د کار د مساعدو شرایطو د تأمین او د عمومی حقوقو د تحصیل په مقصد د لاندنیو قوانینو او مقرراتو ټاکنه او اجرا ضروری ده:

- د مختلفو څانگو کارگرانو له پاره په هفته کښی د ۴۲ ساعته کار د اجرا له لاری د استراحت حق، او د کار په هغو څانگو کښی چه شرایط یی سخت او گران وی او کارگرانو ته روحی او جسمی تاوان رسوی د کار د ساعتو لا نور هم کموالی،

د استراحت د حق د بشپړ کیدو له پاره د کالنیو رخصتیو برقراری د کارگرانو د لاس مزد څخه د استفادی سره سره دی تأمین شی.

- د ټولو زیارایستونکو له پاره دی د زړښت، ناروغی او معیوبیت په حال کینی چه د کار له پینو بی نشأت کری وی د دولت له خوا، د دولت یا مربوطو مؤسسو په حساب صحتی او اجتماعی بیمی منځ ته راشی.

- باید د هغو کوچنیانو کار چه عمر یی تر ۱۵ کالو لږ وی منع کری شی او د هغو زیارایستونکو له پاره چه عمر یی د ۱۵ او ۱۸ کلونو تر منځ وی باید د ورځی کار تر څلورو ساعتونو را ښکته کری شی.

- د حقوقو په رسمیت پیژندنی په لاره کینی مبارزه او د هغو قوانینو تطبیق چه د هغو په وسیله کارگران او ټول زیارایستونکی د خپلو حقوقو او گټو په منظور د تشکیلاتی روحی د روزنی او طبقاتی شعور د وپینولو له پاره وکولای شی په صنعتی او کارگری اتحادیو کینی سره متحد او د اعتصاب او ډله ایزو قرار دادونو د انعقاد له حق څخه مستفید شی.

- د کارگرانو او کارفرمایانو ترمنځ د اختلافاتونو د حل او د کار د قانون د سمو اجرآتو د مراقبت له پاره دی بیطرفه محاکم چه په هغو کینی د کارگرو نماینده هم گډون ولری تشکیل شی.

۳ - په ښارونو او کلیو کی د صحتی، عصری او ارزانه کورونو جوړول د ټولو محرومو طبقو او قشرونو لپاره لازم گڼل کیږی، همدا رنگه په ښارونو کینی د کرایه نشینو لپاره د کورونو، دکانو، او نورو ځایو د ظالمانه کرایی ښکته راوستل ډیر مهم تلقی کیږی.

۴ - د افغانستان په دموکراتیک او نوی ژوند کینی افغانی ښځه د اقتصادی، اجتماعی، سیاسی او فرهنگی ژوند په ټولو چارو کینی د حقوقو له مخی له نارینه سره مساوی گڼله کیږی.

د ښځو د آزادی او حقوقو د تطبیق امکان په دی توگه صورت موندلی شی چه په خپله د ښځو له خوا دموکراتیکی اتحادیی تأسیس او د کار په ساحه کینی د ښځی او نر تر منځ توپیر د مساوی کار په مقابل کینی د مساوی معاش او لاسمزد سره د (۸۰) ورځو د رخصتی په ورکولو او د کوچنیانو او میندو د روغتیا د تأمین لپاره د زیرنټونو، کوچنیانو ته د شودو ورکولو د ځایو او ورکتنو په تأسیس، د

تحصیل د حق او نورو حقوقو په ورکولو تأمین کیدای شی.

۵ - له دی امله چه د دولت اداری دستگاه د یوی دوو طبقو او ممتازو کوچنیو قشرونو د بښیگنو لپاره په کار وانه چول شی، د هیواد د بنارونو او کلیو د خلکو د سترو طبقو زیاتی بښیگنی دا ایجابوی چه دغه دستگاه د اجتماعی او علمی واقعیتونو په اساس اصلاح شی.

دی مقصد ته د رسیدلو لپاره د ټول اداری فساد، خودسری، بی قانونی، بی دسپلینی، رشوت، کاغذپرانی، د خلکو د کارونو د خنډولو او استبداد پر ضد د یوی فوری وظیفی په حیث مبارزه کیږی.

د دولت او موسسو د مامورینو، معلمینو، منورینو، اجیرانو او مستخدمینو د یو شرافتمندانه او وړ ژوند د منځ ته راوړلو لپاره مؤثر تدابیر نیول کیږی.

۶ - د هغو اشخاصو او عالی رتبه مامورینو د محاکمی او مجازاتو په مقصد چه د هیواد د خلکو په حقوقو، فردی او اجتماعی آزادیو یی تیری کړی دی او د خلکو او دولت له مالونو څخه یی ناروا او زیات ثروتونه او شتمنی په لاس راوری دی د ملی محکمو د تشکیل په لاره کښی مجاهده کیږی.

۷ - د سیاسی بیطرفو، صالحو، او دموکراتیکو محکمو تأسیس او د ټولو سیاسی حقوقو سره د سیاسی محبسونو او همدا رنگه د عمومی محبسونو د اصلاح له پاره مبارزه کیږی.

۸ - د ټولو هغو قوانینو او مقرراتو د تعدیل او تعویض په لاره کښی چه د خلکو مصالح او دموکراسی په خلاف وی قانونی مبارزه کیږی.

۹ - په مجانی ډول د ټولو خلکو د روغتیا او سلامتی دایمی ساتنه او بښیگنه د دولت په غاړه ده. د دی مقصد له پاره دولت مکلف دی چه له ناروغیو څخه د خلکو د ساتنی او د ناروغیو د قطعی کمولو او د مکروبی او ساری ناروغیو د بیخی له منځ وړلو په ساحه کښی عملی او پراخ پروگرامونه طرح او تطبیق کړی. همدا رنگه د صحی خدماتو له مخی د هیواد د ټولو کلیو او بنارونو د خلکو او کوچنیانو او قبایلو احتیاجونو پوره کول دا ایجابوی چه طبی کارکوونکی او عصری وسایل په کافی او لازمه اندازه تربیه او تهیه شی او مجانی، عمومی پراخی او صحی مؤسسی لکه صحی کلینیکونه، روغتونونه، زیرننونونه او سناتوریمونه د هیواد په هرگوت او ځنډه کښی ایجاد او صحی تبلیغات ضروری دی.

۱۰ - د ارتجاع، خرافات خپرولو، د تریاکو، چرسو، او الکولو د اعتیاد، فحشا او ټولو اخلاقی مفسدو په ضد چه د اجتماعی او اقتصادی ناورو شرایطو محصول دی ټول اړخیزه مبارزه کیږی.

څلورم: کلتوری چاری

له فیودالی وروسته پاتی مرحلی څخه یوی نوی اجتماعی مترقی مرحلی ته انتقال د هیواد د ټولو خلکو د مترقی او عصری بنوونی ایجابوی. فیودالی ارتجاعي حاکمو طبقاتو او استعماری او امپریالیستی عواملو تل هڅه کړی ده چه د هیواد د خلکو د ملی او مترقی منلی فرهنگ او د جهانی علمی او مترقی کلتور د پراختیا او پرمختگ په لاره کښی د ننه په هیواد کښی لوی موانع ایجاد کړی او په دی توگه د خپلو گټو د ساتلو لپاره د خلکو د اجتماعی او اقتصادی تکامل مخه ونیسی.

د دی مسالی په پوهیدلو سره چه د افغانستان نوی کلتور او فرهنگ به ملی، خلقی او دموکراتیک وی د هیواد د ژوندانه د تجدید کلتوری انقلاب له تکامل په مقصد د لاندی اصلاحی پروگرام د تطبیق په لاره کښی هڅه او کوشش کیږی:

۱ - په ټول هیواد کښی د (۷) کلنی څخه وروسته (د نر او ښځی له پاره) بی له توپیره هر چاته په مورنی ژبه د ابتدایی او مجانی، عمومی، اجباری تعلیماتو تطبیق.

۲ - د منځنی تعلیماتو په اجباری او مجانی توگه داسی عملی کول چه شاگردان د علومو مبادی زده او د کرهڼی، لاسی صنایعو او تولیداتو په فنونو کښی عملی تعلیمات حاصل کړی.

۳ - د ټولو منطقی شاگردانو او زیارایستونکو خلکو ته د لیلیو او مدد معاش له لاری د مسلکی، ثانوی، عالی او تخصصی تعلیماتو زمینه برابریری. د پوهنتونونو او عملی څیړنو د مؤسساتو پراختیا - پوهانو، لیکوالو او هنرمندانو سره د مرستی - د تاریخی آثارو د ساتنی، حفریاتو او موزیمونو د انکشاف، د کتابخانو تأسیس او له سوله دوستو هیوادو او مترقی هیوادونو سره د بین المللی فرهنگی روابطو د پراختیا لپاره لازم اقدامات صورت نیسی.

۴ - په ټول هيواد كېنې د بېسوادي په ضد عمومي جهاد صورت مومي.
۵ - د نوي نسل د بدني او ذهني روزني په مقصد ميدانونه او د سپورت كلوپونه، قرانت خاني او د كنفرانس خوني د محصلانو او ځوانانو د اتحاديو د آزادو د تشكيل حق تايمين كيري.

اخلاقي او معنوي اصول لکه: د سولې، دموکراسۍ، ملي خپلواکۍ، اجتماعي پرمختگ او شيگنو له ارمانونو سره وفاداري - له هيواد او زيارايستونکو سره مينه او احترام - له ارتجاع، استبداد، بي عدالتي، استعمار، استعمار، امپرياليزم، جگري غوښتنې د خلکو او جهاني مترقي ملي مفاهيمو له دشمنانو سره نه پخلاکيدل، به د شاکردانو، محصلينو او ځوانانو ترمنځ - چه د هيواد نه زواليدونکي او خلاقه پانگه ده - تبليغ او ترويج شي.

۶ - د افغانستان د ملي فرهنگ د غني کولو - د هيواد د خلکو او مختلفو قومونو د ژبي او کلتور د پراختيا او د هيواد د ولاياتو د هغو سيمو د خلکو چه شاته غورزول شوي دي د اقتصادي او اجتماعي پرمختگ د پاره جدي او عملي تدابير نيول کيري. د خلکو د روزني او اجتماعي شعور د راويښولو د پاره د مطبوعاتو، دموکراتيکو خپرونو، د اطلاعاتو آزادي، سينماگانو، تياترونو او راډيويي مترقي خپرونو تعميم او پراختيا په ټول هيواد کېنې ضروري دي. که چيري ځيني ټولگي او با نفوذه افراد وغواړي چه د روزني دغه عمومي وسايل د خرافاتو د خپرونو، ملي نفاق، د فيوډاليزم او امپرياليزم د نفوذ د پراختيا او تقويي په غرض په کار واچوي سمدستي به رسوا شي.

په پای کېنې مونږ پداسې حال کېنې چه د افغانستان د اساسي قانون د ټولو دموکراتيکو ارزښتونو او هدفونو حمايت کوو او د تاريخ پدي مرحله کېنې د ملي دموکراسي حکومت د ايجاد او د غير سرمايه داري ودې د لاري د تعقيب د پاره د مترقي ايډيالوژي او علمي جهانبنيني پر اساس په مسالمت آميزه توگه علني مبارزه کوو، هيڅکله به د افغانستان د نجيب او زيارايستونکو خلکو په مقابل کېنې خپل مسؤوليت هير نه کړو او د خپل غايي هدف او خپلي ټولني د راتلونکي تکامل څخه چه د يوي سوسيالستي ټولني جوړول دي خپل نظر ونه غروو.

له ټولو دموکراتيکو ترقي غوښتونکو قوتونو، له ټولو وطنپرستانو او د هيواد له رښتينو زامنو او د محرومو ستم گالونکو خلکو د گټو له با شهامته مدافعينو څخه

بلنه کبیری چه د خلک دموکراتیک جریان په صفوفو کښی ودریږی او د دی لاری د
تطبیق په لاره کښی پرله پسې او له ویاړه ډکه مبارزه وکړی.

راه پوځ

بغاړوږ بنجار سیکولو، خلقمار سمیده افغانستان

مروم دموکریټیک خلق

بخاطر رنجهای بیکران خلقهای ستمدیده افغانستان

مرام دموکراتیک خلق

وطن محبوب ما افغانستان، تاریخ کهن، سنن پرافتخار، نیروی انسانی و ثروتهای طبیعی فراوان دارد.

افغانستان طی قرن ۱۹ و چندین دهه یک کشور مستعمره - نیمه مستعمره و تا کنون یک کشور دارای نظام اجتماعی - اقتصادی فیودالی میباشد.

ملت ستمدیده این کشور، سخت ترین و جابرانه ترین نوع استبداد و استثمار، جهل و فقر را زیر چنگال فیودالهای حاکم محلی و مهاجمین استعمارگر بریتانیا متحمل شده اند.

قیام ملی (۱۹۱۹ ع) خلقهای افغانستان که با اشتراک تمام طبقات زحمتکش مردم صورت گرفت بتسلط مستقیم استعمار کهن پایان داد و یکی از حلقه های زنجیر امپریالیزم بین المللی را درین گوشه جهان قبل از هر کشور دیگر آسیایی در هم شکست.

از آن تاریخ تا حال چهل و هفت سال میگذرد. طی این مدت، طبقات خلقهای محروم کشور و مبارزان ملی ما، مشروطه خواهان و آزادی خواهان، برای طرد نظام فیودالی (ملوک الطوایفی)، رد استبداد و ارتجاع داخلی، ریشه کن ساختن استعمار و امپریالیزم مجاهدات دلیرانه نمودند که بکمال تأسف بنا بر نبودن شرایط مساعد ملی و بین المللی مؤقلاً مواجه بشکستهای رقت بار گردیدند و قدرت فیودالهای فرمانروای محلی (طبقه حاکمه) و محافل حاکمه آن همچنان پا برجا ماند و تضاد اساسی بین دهقانان و فیودالها، تضاد بین خلقهای کشور و امپریالیزم را شدت بخشید. تاریخ، رسالت حل این تضادهای اساسی را بعهدہ نیروهای مترقی و وطنپرست با تحقق مرام دموکراتیک خلق گذاشته است.

شرایط بین المللی و ملی:

مضمون عمده دوران معاصر محور مبارزه طبقاتی و در مقیاس جهانی همان مبارزه سوسیالیزم جهانی و امپریالیزم جهانی میباشد که با انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتبر آغاز گردیده است.

در اثر این مبارزه دوسیستم جهانی، نهضت زحمتکشان در کشورهای سرمایه داری رو با استحکام میروود و جنبشهای آزادی بخش ملی ملل آسیا و افریقا و امریکای لاتین توسعه می یابد.

بعد از جنگ جهانی دوم جریان عظیم و نیرومند جنبشهای آزادیبخش ملی سیستم استعماری امپریالیزم را در هم پیچید و بیش از پنجاه و سه کشور مستقل جدیداً پا بر عرصه وجود گذاشت که بسیاری از آنها بشمول افغانستان در یک صف به تشکیل دولتهای ملی و اتخاذ سیاست بیطرفی برای احراز استقلال اقتصادی و استحکام سیاسی خود در کوشش اند.

تغییر در تناسب قوای بین المللی بنفع صلح، دموکراسی، استقلال ملی و ترقی اجتماعی و ضعف امپریالیزم به ملل ممالک آزاد شده امکان وسیع داده تا حیات ملی خود را تجدید کنند، به استقلال اقتصادی نایل آیند و از طریق ایجاد دولت دموکراسی ملی و اتخاذ راه رشد غیر سرمایه داری تسلط امپریالیزم را ریشه کن سازند و نظامات و بقایای فیودالیزم را طرد کنند و پا بمرحله نوین تکامل اجتماعی بگذارند.

جریان تکامل ملل کشورهای جدیدالتشکیل آسیایی و افریقایی مبین این حقیقت است که هم اکنون بعضی از این کشورها (مصر، الجزایر، گینی، مالی، برما و غیره) سوسیالیزم را به عنوان یک سیستم سرمشق مأخذ قرار داده اند و براساس راه رشد غیر سرمایه داری و ایجاد شکلی از دولت دموکراسی ملی در یک دوره کوتاه آزادی نتایج درخشانی از لحاظ ارتقای سطح حیات خلقها و رفاه و ترقی اجتماعی بدست آورده اند.

مؤجز اینکه با توجه بوضع مسایل بین المللی و توسعه روز افزون سیاست همزیستی مسالمت آمیز و جلوگیری از جنگ ذروی و برتری نیروهای صلح و سیستم های مترقی و نوین جهانی، بررسی اوضاع جهان نشان میدهد که جریانات بین المللی کاملاً بنفع خلقهای محروم ملل کشورهای آسیایی، افریقایی و امریکای لاتین تغییر کرده و بخصوص برای خلقهای ملت ستمدیده افغانستان امکانات واقعی

آزادی از قید ارتجاع فیودالی و نفوذ عوامل استعماری و امپریالیزم را بوجود آورده است.

این وضع مساعد از نظر ملی خاصاً بعد از لویه جرگه (۱۳۳۴ هـ) که به اراده خلقهای افغانستان بوجود آمد باعث تغییرات نسبی در حیات سیاسی و اقتصادی کشور گردید.

در اثر فیصله لویه جرگه، مبارزات مسالمت آمیز خلقهای افغانستان بالنسبه در یک مرحله جدید از روابط بین المللی وارد شد و مشی سیاست خارجی کشور بر مبنای سیاست بیطرفی و صلحخواهی و پیروی از سیاست همزیستی مسالمت آمیز و ضدیت استعمار کهنه و نو و امپریالیزم و عدم الحاق در بلوکهای نظامی مورد قبول و تأیید مردم افغانستان طبق خواسته های تاریخی آنها قرار گرفت.

این خط مشی جدید افغانستان موجب آن گردید تا تعاون و کمکهای بیغرضانه و متساوی الحقوق کشور های صلحدوست جلب شود و بکار انداختن نیروهای بشری و ثروتهای طبیعی مملکت مطابق پلانهای انکشافی و تقویه سکتور دولتی و تأمین استقلال اقتصادی آغاز گردد و امکانات و شرایط لازم را برای ایجاد حکومت دموکراسی ملی و راه رشد غیر سرمایه داری در افغانستان تدارک بیند.

علل عمده کندی رشد قوای تولیدی و اوضاع رقتبار خلقهای افغانستان که در فقر، جهل، و مرض دست و پا میزنند همانا تسلط اقتصادی و سیاسی طبقه فیودال، قشرهای تجار بزرگ محتکر و کمپرادور، بوروکراتهای فاسد و نمایندگی های انحصارات امپریالیستی بین المللیست که منافع طبقاتی آنها با مصالح توده های حلق افغانستان در تضاد اند.

حل این تضاد اساسیست که مرحله موجود محتوی عمده جنبش دموکراتیک عمومی و ملی افغانستان را تشکیل میدهد.

ایجاد حکومت دموکراسی ملی بحیث یک هدف استراتژیک و بحیث یک سلاح حل این تضاد اساسی دورنمای درخشان و وسیع را در برابر ملت افغانستان که از لحاظ اقتصادی عقب مانده است، افتتاح می نماید.

پایه اساسی حکومت دموکراسی ملی افغانستان متشکل خواهد بود از جبهه متحد ملی عموم خلقهای ترقی خواه دموکراتیک و وطنپرست یعنی کارگران، دهقانان، منورین مترقی، اهل حرفه، خرده بورژوازی (مالکین خرد و متوسط) و

بورژوازی ملی (سرمایه دار ملی) که در راه استقلال کلی، تعمیم دموکراسی در حیات اجتماعی و بپایان رساندن جنبش دموکراتیک ضد امپریالیستی و ضد فیودالی مجاهده ملی و دموکراتیک مینمایند.

جریده خلق مرام دموکراتیک ذیل را که باساس تحلیل علمی شرایط ملی و بین المللی تنظیم شده، و مظهر آرمانهای خلق زحمتکش افغانستان (بیش از ۹۵ فیصد نفوس مملکت) یعنی طبقه کارگران و دهقانان و منورین مترقیست به پیشگاه شان تقدیم مینماید و در راه تحقق آن مبارزه میکند.

اول: امور سیاسی

مسأله اساسی ایکه درین مرحله تاریخی خلقهای افغانستان بآن مواجه اند و حل آن بفقر و عقب ماندگی که قرون متوالی دامنگیر آنهاست پایان میبخشد همانا الغای نظام فیودالی و جلوگیری از بسط و نفوذ امپریالیزم است که با ایجاد دموکراسی ملی بصورت ذیل تحقق می یابد.

۱ - دفاع از تمامیت ارضی و استقلال سیاسی افغانستان و تأمین استقلال اقتصادی و حاکمیت کلی کشور عظیمترین وظیفه ملی و دموکراتیک خلق بشمار میرود.

۲ - متمرکز ساختن تمام قوای دولتی در دست خلق.

استحکام حاکمیت خلق بشکل ایجاد یک حکومت دموکراسی ملی.

حکومت دموکراسی ملی از نظر ماهیت طبقاتی و ملی خود بر جمیع قدرتهای ترفیخواه دموکراتیک و ملی جامعه یعنی کارگران، دهقانان، منورین مترقی، اهل حرفه، مالکان خرد و متوسط شهری و دهاتی با اتحاد سرمایه داران ملی (بحیث یک جبهه متحد ملی) متکی بوده و منافع اساسی خلقها را حراست و تأمین میکند.

۳ - در دموکراسی ملی عالیترین مقام قانونگذاری و مظهر اراده خلقها، شوری است که نمایندگان تمام طبقات خلق افغانستان از طرف خودشان بر اساس انتخابات آزاد، سری، مستقیم، متساوی و عمومی بدون مداخله آشکار و مخفی و تهدید و تطمیع انتخاب میگردند.

هیأت حکومت در دموکراسی ملی از طرف شوری ایجاد گردیده و از اعمال

آن دقیقانه نظارت میکند.

۴ - برای تأمین استقلال قوه قضائیه و تنظیم امور قضایی و محاکماتی بر مبنای اصول دموکراتیک، بخاطر مصئونیت و آزادی خلقهای کشور مجاهده صورت میگیرد.

۵ - استقرار دموکراسی ملی در شرایط امکان پذیر است که خلقها از آزادیهای دموکراتیک وسیع سیاسی و مدنی برخوردار باشند:

آزادی فکر و عقیده، بیان، قلم و مطبوعات، اجتماعات، تشکیل احزاب سیاسی، اتحادیه ها، اعتصابات، تظاهرات، مسافرت، انتخاب شغل و کار و مصئونیت های فردی، مسکن، مخابرات و حق دفاع در محاکم، حق انتخاب کردن برای افراد مملکت که سن ۱۸ سال را تکمیل کرده باشند، حق انتخاب شدن در تمام موسسات دموکراتیک (از جرگه های قریه گرفته تا شوری)، مساوات در مقابل قانون و محاکم و اشتغال به مشاغل دولتی.

از تمام حقوق و آزادیهای دموکراتیک سیاسی و مدنی افراد منحیث وظیفه مبرم بدون تبعیض اعم از نظر جنس (زن و مرد)، نژاد، قوم، منطقه، مذهب و عقیده، سواد، شغل و دارایی جدا دفاع میگردد.

۶ - با در نظر گرفتن درک علمی مسأله ملی، افغانستان مملکتیست مرکب از خلقها و اقوام زحمتکش، دارای کلتورهای متنوع ملی که مشترکاً کشور را در طی قرون متمادی تشکیل داده و در آن زیسته اند و بصورت متحد با احساس دردهای مشترک مبارزات ضد فئودالی و ضد استعماری را به پیش برده اند ولی در نتیجه سوء اداره فئودالی و سیاست های امپریالیستی و موجودیت محرومیتها و تبعیض نه تنها همه خلق افغانستان از حقوق و آزادیهای شان محروم شده اند بلکه این همه سیاست های ارتجاعی مانع بزرگی در راه تکامل اتحاد ملی خلقها و ترقی جامعه بوجود آورده است. لذا مبارزه در راه اتحاد و همبستگی تمام اقوام زحمتکش افغانستان بر اساس تأمین منافع طبقات محروم و اصل مساوات برادرانه و مجادله همه جانبه علیه هرگونه ستم ملی اعم از تفوق طلبی قومی، نژادی، قبیله‌ای، منطوقی و تمایلات محلی که نفاق ملی را بار می آورد وظیفه ملی و مترقی حکومت دموکراسی ملی و دموکراتیک خلق بشمار میرود.

۷ - بمنظور ایجاد و استحکام اتحاد واقعی و عملی بین خلقهای افغانستان سعی

میگردد تا از طریق قانونی مطابق با اساسهای دموکراسی بر تشکیلات اساسی مملکت از لحاظ رابطه اقتصادی، لسانی و فرهنگی تجدید نظر شود و به جرگه های محلی و واحدهای تشکیلاتی کشور که بر اثر انتخابات دموکراتیک بمیان آمده باشند صلاحیت و اختیارات وسیع داده شود و برای حل مسأله زبانهای افغانستان بر مبنای اصول دموکراتیک اقدامات لازم بعمل آید.

۸ - اشغالگران امپریالیست بریتانیا خط استعماری نام نهاد دیورند را در سال (۱۸۹۳ ع) بر قلمرو سیاسی افغانستان خلاف اراده خلقهای آن تحمیل کرد و در نتیجه یک قسمت ساحه مملکت را از پیکر آن جدا نمود. از آن تاریخ تا کنون جنبشهای ملی ضد استعماری و امپریالیستی خلقهای پښتونستان مستمر و مداوم جریان دارد. نیروهای ترقیخواه دموکراتیک خلق افغانستان به پیروی از اصل «حق تعیین سرنوشت ملل» از جنبش رهایی بخش خلقهای پښتونستان پشتیبانی میکنند.

۹ - نیروهای دموکراتیک خلق در ساحه مناسبات بین المللی از سیاست خارجی ذیل دفاع میکنند:

- تعقیب سیاست خارجی مستقل و فعال صلحجویانه و تائید سیاست بیطرفی مثبت با قضاوت آزاد.

- دفاع از صلح جهانی و طرفداری از سیاست همزیستی مسالمت آمیز.
- استقرار روابط دوستانه با تمام ملل صلح دوست، محافل و دول که اغراض سیاسی، اقتصادی و مقاصد استعماری نداشته باشند و در انکشاف اقتصادی تخنیکی و فرهنگی افغانستان بر اساس تعاون و همکاری متساوی الحقوق کمک میکنند.
- تقویت و توسعه رابطه نزدیک و دوستانه با ممالک پیشرو و جریانات مترقی بین المللی که مدافع صلح، استقلال ملی، دموکراسی، ترقی اجتماعی و ضد امپریالیزم میباشند و همچنان به آن ملل آسیایی، افریقایی و امریکای لاتین که در راه رسیدن باستقلال کامل ملی خود مبارزه میکنند.

- مجاهده در راه برقراری مناسبات سالم بین المللی و مخالفت در برابر کلیه بلوکهای تجاوزکارانه نظامی، اتحادیه های اقتصادی، تجارتي و سیاسی اسارت آور که اغراض استعماری داشته باشند.

- مجادله برای جلوگیری از جنگ جهانی، افشای بهنگام آن حرکات و اعمال دول، محافل و ماجراجویان جنگ طلب که برای صلح خطر ایجاد میکنند و استقلال

ملی سایر کشورها را تهدید و سلب می نمایند.

- تأیید سازمان ملل متحد و طرفداری از خلع سلاح عام و تام تحت نظارت

کامل بین المللی.

- مبارزه علیه استعمار کهنه و نو و امپریالیزم و پشتیبانی از تمام جنبشهای

آزادبخش ملی و مترقی جهان.

دوم امور اقتصادی

کشور ما دارای منابع فراوان طبیعی و قوای مستعد انسانی است که در صورت اتخاذ یک راه رشد مترقی با استفاده از این امکانات میتوان سریعاً سطح حیات خلقها را از لحاظ تهیه و تأمین خوراک، پوشاک، مسکن، صحت و معارف بقدر کافی ارتقا بخشید. ولی چون افغانستان از لحاظ ساختمان اقتصادی - اجتماعی در تحت نظام فئودالیزم (ملوک الطوائفی) قرار دارد و در روابط تولیدی فئودالی و ماقبل آن بر جامعه ما مسلط میباشد، فئودالها، تجار بزرگ محترک و کمپرادور بوروکراتهای فاسد، تجار و کمپنی های انحصاری امپریالیستی که تأثیر قاطع در حیات سیاسی و اقتصادی ناتوان کشور دارند سطح حیات مادی و معنوی خلقهای مملکت را بوضع رقتباری عقب مانده نگهداشته، موانع بزرگی در راه رشد سریع قوای تولیدی و انکشاف اقتصادی ایجاد کرده اند که موجب استثمار بی رحمانه و ظلم بر توده های عظیم کارگران، دهقانان و سایر خلقهای زحمتکش گشته است.

بمنظور انکشاف اقتصادی و ترقی اجتماعی مملکت باید این وضع تغییر کند و در عوض روابط کهنه غیر عادلانه سیستم جدید اقتصاد ملی (مبنی بر روابط جدید و عادلانه) بر اساس منافع مولدین نعمات مادی جامعه یعنی توده های زحمتکش مردم استقرار یابد. بنابراین آنچه برای دورنمای تکامل مادی و معنوی خلقهای افغانستان اهمیت تاریخی و قاطع دارد تعقیب طریقی از رشد اقتصادی است که اعتلای سریع اقتصادیات و فرهنگ را تأمین نماید و افغانستان را به کشور صناعتی تبدیل کند و عقب ماندگیهای قرون متمادی آنرا با حداکثر سرعت و آهنگ رشد در دوران زندگی یک نسل جبران کند.

باین منظور ضرور است که بعنوان وظیفه بزرگ ملی و بشری تمام نیروهای ترقیخواه دموکراتیک و وطنپرستان: طبقه کارگر، دهقان، اهل حرفه، منورین مترقی، مالکین خرد و متوسط باتحاد سرمایه داران ملی در یک جبهه متحد ملی حکومت دموکراسی ملی را تشکیل بدهند و بر اساس راه رشد غیرسرمایه داری سیاست اقتصادی آتی را در مورد دفاع و عمل قرار دهند:

۱ - انکشاف سریع اقتصاد ملی طبق پلان دولتی و تحکیم و توسعه بیشتر سکتور دولتی، ساختمان مادی و فنی بنیاد دموکراسی ملی، انکشاف مستمر سیستم پلانگذاری دولتی و یک اداره مترقی اقتصاد ملی را ایجاب مینماید. وظیفه اساسی این اداره طبق پلان دولتی عبارت است از تنظیم تولید و مصرف طبق احتیاج مردم، کنترل و جلوگیری از مصارف بیمورد و غیر اقتصادی کلیه موسسات دولتی و خصوصی و اشخاص، استعمال مؤثر مواد، سامان وسایل تولیدی، تجهیز تمام نیروهای انسانی و استفاده صحیح از منابع مالی و ذخایر طبیعی کشور که دارایی عامه خلق بحساب میرود.

سکتور دولتی اقتصاد که خصوصیت مترقی و ضد فیودالی و ضد امپریالیستی و استعمارنو را حایز است سلاحیست برای تحکیم استقلال اقتصادی و پایگاه‌یست برای توسعه دموکراسی و ارتقاء سطح حیات مردم زحمتکش. در افغانستان که مناسبات و روابط کاپیتالیستی (سرمایه داری) در نطفه خود میباشد تحکیم و توسعه سکتور دولتی اقتصاد کاملاً بنفع خلق بوده و از تعقیب راه رشد سرمایه داری که برای توده های مردم پر از رنج و عذاب طولانیست جلوگیری میکند.

در زمینه انکشاف صنایع ملی:

ایجاد صنایع ملی (تقیل و سبک) و صنعتی کردن مملکت بر اساس تخنیک جدید، کلید حل همه مشکلات اقتصادی و اجتماعی کشور بشمار میرود.

۲- صنایع ثقیل که عامل عمده انکشاف سریع اقتصادی است استقلال ملی را تحکیم می بخشد. بوجود آوردن صنایع ثقیل مانند صنایع فلز سازی و ذوب آهن، پترول، گاز و برق، صنایع انجیری و ماشین سازی، کیمیای و استخراج معادن و همچنان احداث راه آهن و توسعه سایر خطوط مواصلات از طریق سرمایه گذاریهای

دولت و تخصیص قسمت عمده قروض و کمکهای خارجی درین شقوق و تمرکز آنها بدست دولت برای خلقهای افغانستان اهمیت عظیم دارد.

۳ - احداث صنایع سبک و استهلاکی بمقصد رفع حوائج عمومی و ارتقای سطح زندگی توده های وسیع مردم ضروری پنداشته میشود و سرمایه گذاری خصوصی در قسمت صنایع سبک از طریق سرمایه گذاریهای مشترک انفرادی و دولتی بصورت جداگانه یا مختلط به رهنمایی دولت تشویق و حمایت میشود. دولت مسؤول حمایت تمام محصولات صنعتی ملی (خصوصی و دولتی) در برابر رقابت محصولات مشابه خارجی میباشد.

۴ - حمایت صنایع دستی و کمک با اهل حرفه و پیشه وران بوسیله اعطای کربتهای کم ربح طویل المدت از راه ایجاد کوپراتیوها.

در زمینه انکشاف زراعت و اصلاحات ارضی:

نفوس افغانستان هر سال رو به افزایش است و تولیدات زراعتی با این رشد هم آهنگی ندارد. بحران دایمی در زمینه قلت مواد زراعتی و عقب ماندگی حیات دهقانی، استثمار توده های عظیم دهقانان از جمله مسایل حاد روز است.

علت عمده و اساسی این وضع تسلط طرزتولید زراعتی عقبمانده قرون وسطایی و روابط تولیدی کهنه فیودالی است که از طرفی قادر به تأمین نیاز مندیهای استهلاکی مردم افغانستان نیست و از طرف دیگر روز بروز تضاد بین ملاک و دهقانان را تشدید میکند.

برای ترقی اقتصادی و اجتماعی کشور و تعمیر دموکراسی و انکشاف قوای تولیدی زراعتی، حذف مناسبات تولیدی کهنه زراعتی موجود از طریق اجرای اصلاحات دموکراتیک ارضی شرط ضروریست.

بمنظور انجام اصلاحات اساسی و دموکراتیک ارضی حکومت دموکراسی ملی ایفای اصول کلی ذیل را بر اساس مطالعات دقیق علمی مورد عمل قرار میدهد:

۵ - اجرای اصلاح اساسی ارضی بر مبنای عدالت اجتماعی و با اشتراک همه دهقانان و بنفع مستقیم دهقانان کم زمین و بی زمین (بزرگان) افغانستان و وضع قوانین دموکراتیک و مترقی که جمیع نظامات و مؤسسات فیودالی را ملغی قرار دهد، استثمار و فقر دهقانان زحمتکش را از ریشه محو سازد و سطح محصولات

زراعتی کشور را بمیزان وسیع افزایش دهد.

۶- حمایت و کمک به زمینداران خرد و متوسط و تضمین مالکیت آنان تا از زمین های خود بصورت صحیح و کامل بهره برداری کنند و سطح حیات اقتصادی و کلتوری شان بالا برود.

۷- برای خلاصی فوری دهقانان خورد و متوسط بشمول اجاره داران و دهقانانی که زمین را به دهقانی (کشتمندی) میگیرند از گروی، قرضداری، بیگاری و عوارض و دیگر تکالیف فیودالی ملاکان و سود خوران شهرو ده قوانین و مقررات دمکراتیک وضع میشود و هرچه زودتر در ساحه تطبیق قرار میگیرد. این قوانین و مقررات مناسبات و روابط اجاره داری و دهقانی را بنفع دهقانان بی زمین و کم زمین بمقصد طرد مناسبات کهنه فیودالی از ریشه اصلاح می نماید.

۸- از زمینهای بایر که از طریق سرمایه گذاری دولت و کمک های خارجی آباد و تحت زرع آورده میشود فارمهای بزرگ دولتی احداث و یا به دهقانان کم زمین و بی زمین و کوچیان به اساس کوپراتیفهای زراعتی توزیع میگردد.

۹- انجام اصلاحات دموکراتیک ارضی جداً ایجاب مینماید که تا نهضت و ایجاد کوپراتیفهای فروش و خرید و تولید دهقانی در سراسر مملکت از طریق رهنمایی ها و نظارت دموکراتیک دولت و تشویق و بیداری دهقانان بوجود آید. بدینترتیب تأمین تمام تسهیلات لازم از قبیل افزار و ماشین آلان زراعتی، میکانیزه کردن و عصری نمودن سیستم زراعتی بمقصد بالا بردن سطح حاصلدهی کار، استعمال کودکیمیای، تنظیم قیمت عادلانه محصولات زراعتی، تهیه بازار فروش، اصلاح تخم و دفع آفات زراعتی و کمکهای علمی و فنی از طریق همکاری متقابل مؤسسات کوپراتیفی دهقانان و دولت میسر میگردد. این امور منجمله از طریق ایجاد بانک قوی زراعتی از طرف دولت به دادن تقاوی و کردیدتهای کم ربح طویل المدت با شرایط مساعد بعمل می آید.

۱۰- اصلاح شبکه ها و انکشاف آبیاری برای زمینهای کم آب و زمینهای بایر ذریعۀ حفر کاریزها، چاه های عمیق، کانالها و اعمار سدها و بندها از امور مهم و اولی انکشاف زراعتی مملکت بحساب میرود.

در ساحة مالدارى و حيات كوچى ها:

۱۱- براساس اصلاح دموكراتيك ارضى روابط كهنه ماقبل فيودالى شبانى براى تأمين منافع و نجات چوپانان زحمتكش از ستم مالداران بزرگ به روابط جديد تبديل شده و بمقصد انكشاف و ترنرى و مالدارى، تهيه و اصلاح چراگاه ها و اصلاح نسل حيوانات و دفع آفات حيوانى از طريق تاسيس كوپراتيفهاى مالدارى ترتيبات لازم گرفته ميشود.

۱۲- حل مسأله فورى كوچى ها و حيات قبيلوى بشيوه دموكراتيك و اسكان و مراقبت كامل در تشويق و رهنمايى آنها به زندگانى زراعتى و صناعتى و بهبود حيات اجتماعى آنها امر ضرورى انكشاف اقتصادى، ترقى اجتماعى و استقلال مى كشور محسوب ميگردد.

در ساحة اصلاح تجارت و ماليه:

يکى از عوامل ضعف اقتصادى مملكت و نفوذ استعمار جديد و امپرياليستى اينست كه تجارت خارجى ما در دست عده محدودى از نمايندگان كمپنى هاى انحصارات خارجى و تاجران بزرگ محتكر و كمپرادور داخلى و خارجى قرار دارد. اينها در بدل صدور مواد خام، اموال و اجناس غير ضرورى و غير اقتصادى را بمقصد منفعت جويى خویش و ارضای تفاخرات قشرهاى تجمل پرست وارد نموده و در نتيجه موجب اسراف، فرار سرمايه و اسعار مملكت ميگردد و هم به رشد صنايع مى و استحکام استقلال اقتصادى لطمه سنگينى وارد ميسازد. براى رفع اين نقايص حكومت دموكراسى مى از سياست تجارتى ذيل پيروي ميكند:

۱۳- توأم با سوق سرمايه تجارى در ساحة صنعت و توريد ماشين آلات بمقصد ايجاد و تقويه صنايع مى و توسعه توليدات داخلى و كنترول تجارت با سياست گمركى حمايوى و توسعه سيستم بارترى، تجارت خارجى مى ميگردد.

۱۴- انكشاف تجارت داخلى بمقصد استقرار بازار، توسعه و افزايش توليدات داخلى و تثبیت قيم اموال در بازار داخلى و رفع احتياجات عمومى از راه تنظيم تشبثات تاجران داخلى و حمايه تاجران كوچك و متوسط در مقابل تاجران بزرگ و كمپرادور.

۱۵- امور مال و بودجوى دولتى بايد بروى اصول دموكراتيك و مترقى

طبق مصالح خلقهای محروم کشور بمقصد انکشاف اقتصادی و ترقی اجتماعی اصلاح گردد و بار سنگین مالیات غیرمستقیم از دوش مردم برداشته شده و به مالیات مستقیم اهمیت درجه اول داده شود و از طبقات دارا و ثروتمند بر اساس عدالت اجتماعی مالیات اخذ گردد.

سوم: امور اجتماعی

ملت آزادیخواه افغانستان ۴۷ سال قبل به استقلال سیاسی نایل آمد ولی نهضت‌های مردم آن به مقصد رفاه و ترقی اجتماعی و تأمین آزادیهای دموکراتیک بنابر عوامل ارتجاع و استبداد داخلی و توطئه و دسایس امپریالیزم بین المللی با شکست‌های توأم با قربانی‌های فراوان مواجه شد. از آن تاریخ تاکنون خلقهای زحمتکش کشور یعنی کارگران، دهقانان و منورین ترقیخواه از نظر اقتصادی و اجتماعی تحت ستم و فشار طبقات حاکمه فیودالی، تجارتي و بوروکراتیک همچنان در شرایط دشواری زندگی میکنند. شاخص سطح زندگی خلقهای پر استعداد افغانستان پائین‌ترین سویه حیات را در قطار ملل جهان نشان میدهد و بنابر سیاستهای ارتجاعی و استبدادی کارگران و دهقانان از حق تشکیل ارگانهای نشراتی، اتحادیه‌ها، احزاب سیاسی و اعتصابات که سلاحهای دفاع حقوق و منافع طبقاتی، اجتماعی و فرهنگی آنان بشمار میرود محروم اند. قوانین ترقی و تکامل اجتماعی حکم میکند که باید هرچه زودتر این وضع تغییر کند و مناسبات جدید براساس تطبیق پروگرام اصلاحی ذیل برقرار شود:

۱ - بر مبنای اصل حق کار برای تمام افراد مستعد بکار با تعیین و اخذ حداقل دستمزد و معاش که رفع نیاز مندیهای لازمی مادی و معنوی آنان را کرده بتواند کار تهیه گردد. تأمین حق کار و از بین بردن بیکاری صرف از طریق تعویض مناسبات تولیدی کهنه به مناسبات جدید که منجر به رشد سریع قوای تولیدی کشور میگردد امکان پذیر میباشد.

۲ - بمقصد تأمین مصنوعیت کارگران و شرایط مساعد کار و تحصیل حقوق عمومی وضع و اجرای قوانین و مقررات آتی ضروری است:
- حق استراحت از طریق اجرای ۴۲ ساعت کار در هفته برای شعب مختلف

کارگران و تقلیل بازهم بیشتر ساعات کار در رشته های که شرایط اجرای آن سخت و دشوار بوده و به کارگران لطمه روحی و جسمی وارد میکند. جهت تکمیل حق استراحت برقراری مرخصی های همه ساله با استفاده از دستمزد به کارگران تأمین گردد.

- برای همه زحمتکشان در حالت پیری، بیماری و معیوبیت ناشی از حوادث کار، بیمه های صحتی و اجتماعی از طرف دولت و به حساب دولت یا مؤسسات مربوط بوجود آید.

- باید کار اطفالی که کمتر از ۱۵ سال دارند منع قرار داده شود. و برای زحمتکشان که سن آنها بین ۱۵ و ۱۸ سال دارند روز کار تا ۴ ساعت پایان آورده شود.

- مبارزه در راه برسمیت شناختن حقوق و تطبیق قوانین که در اثر آن کارگران و تمام زحمتکشان به منظور دفاع از منافع و حقوق خود و بمقصد تربیه روحیه تشکیلاتی و از حق اعتصاب و انعقاد قرار داد دسته جمعی بهره مند شوند.

- برای حل اختلافات میان کارگران و کارفرمایان و مراقبت در اجرای صحیح قانون کار محاکم بیطرف تشکیل گردد که در آن نمایندگان کارگران اشتراک داشته باشد.

- اعمار منازل صحتی و ارزان برای تمام طبقات و قشرهای محروم در شهرها و دهات امر ضروری بشمار میرود، همچنان اقدام برای پایین آوردن کرایه ظالمانه منازل، دکان ها و غیره برای کرایه نشینان شهرها نیز ضروری تلقی میگردد.

۴- در زندگی نوین و دموکراتیک افغانستان زن افغان در کلیه شئون حیات اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی از نظر حقوق با مرد مساوی شمرده میشود و امکان تطبیق حقوق و آزادی زنان از طریق تشکیل اتحادیه های دموکراتیک از طرف خود زنان و از بین بردن تبعیض بین زن و مرد در ساحة کار بر اساس اصل دستمزد و معاش مساوی در مقابل کار مساوی، بیمه اجتماعی، حق استراحت و دادن ۸۰ روز مرخصی با معاش و دستمزد قبل و بعد از ولادت و حفظ صحت اطفال و مادران از طریق تأسیس زایشگاه ها، کودکانها و حق تعلیم و دیگر حقوق تأمین شده میتواند.

۵ - بمنظور اینکه دستگاه اداری دولت طبق منافع یکی دو طبقه و قشرهای ممتاز کوچک جامعه بکار برده نشود مصالح عالییه طبقات عظیم خلقهای دهات و شهرهای کشور ایجاب مینماید که این دستگاه اداری روی واقعیت های اجتماعی و علمی اصلاح گردد.

برای تحقق بخشیدن باین منظور بحیث وظیفه فوری علیه جمیع فساد اداری، خود سری ها و بی قانونی و بی دسپلینی، ارتشاء، شیوه های کاغذپرانی و معطلی عمدی کارهای مردم و استبداد مبارزه بعمل می آید.
برای تهیه زندگی شرافتمندانه و شایسته معلمان، مامورین، اجیران، مستخدمان دولت و موسسات تدابیر مؤثر اتخاذ میگردد.

۶ - در راه تشکیل محاکم ملی بمنظور محاکمه و مجازات اشخاص و ماموران عالیرتبه که بحقوق و آزادیهای فردی و اجتماعی خلقهای مملکت تجاوز نموده اند و ثروت و جایداد های زیاد نامشروع از اموال دولت و خلق بدست آورده اند، مجاهده میگردد.

۷ - بمقصد تشکیل محاکم سیاسی صالح، علنی و بیطرف و دموکراتیک و اصلاح زندانهای سیاسی با تمام حقوق سیاسی آن و همچنان برای اصلاح محابس عمومی مبارزه میگردد.

۸ - در راه تعدیل و تعویض تمام قوانین و مقرراتی که ضد مصالح خلق ها و ضد دموکراتیک باشد مبارزه قانونی بعمل می آید.

۹ - حفظ و بهبود دایمی صحت و سلامتی تمام خلقها بصورت مجانی بعهده دولت میباشد. برای این منظور دولت موظف است که پروگرامهای عملی و وسیع صحی در زمینه وقایه مردم از امراض و تقلیل قطعی ناجوری ها و ریشه کن ساختن امراض میکروبی و ساری طرح و اجرا کند. برآوردن احتیاجات تمام اهالی شهرها و دهات و کوچیان و قبایل کشور از نظر خدمات صحی از طریق تربیت کارکنان طبی بتعداد کافی و تهیه وسایل عصری به اندازه لازم و توسعه مؤسسات مجانی و عمومی، ایجاد مؤسسات صحی از قبیل پولیکلینک ها، شفاخانه ها، سناتوریم ها و آسایشگاه ها و تبلیغات صحی در اطراف و اکناف مملکت ضرور است.

۱۰ - علیه ارتجاع و نشر خرافات، اعتیاد به تریاک، چرس، الکول، فحشا و دیگر مفاسد اخلاقی که معلول شرایط نامتناسب وضع اجتماعی و اقتصادی است

مبارزه همه جانبه بعمل می آید.

چهارم: امور کلتوری

انتقال از مرحله عقب افتاده فیودالی بیک مرحله جدید اجتماعی مترقی مستلزم تربیت و تعلیم مترقی و عصری تمام خلقهای مملکت میباشد. طبقات حاکمه ارتجاعی فیودالی و عوامل استعماری و امپریالیستی پیوسته کوشیده اند تا در برابر توسعه و ترقی فرهنگ پسندیده ملی خلقهای کشور و انتشار کلتور مترقی و علمی جهان در داخل مملکت موانع بزرگی ایجاد کنند تا باین وسیله از تکامل اجتماعی و اقتصادی مردم برفع خود جلوگیری بعمل آورند.

با درک این مسئله که فرهنگ و کلتور جدید افغانستان ملی، خلقی و دموکراتیک خواهد بود در راه تطبیق پروگرام اصلاحی زیر بمقصد تجدید حیات فرهنگی و انقلاب فرهنگی کشور و تکامل آن جد و جهد میشود:

۱ - تعمیم و اجرای تعلیمات اجباری همگانی و مجانی ابتدایی بزبان مادری فرزندان کشور در سرتاسر مملکت بعد از سن ۷ سالگی (پسر و دختر) بدون تبعیض.
۲ - عملی ساختن تعلیمات اجباری و مجانی متوسط بنحویکه شاگردان مبادی علوم را فراگیرند و تعلیمات عملی در ساحه های صنایع دستی و زراعت و فن تولیدات را اخذ نمایند.

۳ - برای شاگردان تمام مناطق و خلقهای زحمتکش زمینه تعلیمات مسلکی و ثانوی و عالی و تخصص از طریق مدد معاش و لیلیه ها مهیا میشود. در زمینه توسعه پوهنتونها و مؤسسات تحقیقات علمی و کمک به دانشمندان، نویسندگان و هنرمندان، حفظ آثار تاریخی انکشاف حفریات و موزیم ها، تأسیس کتابخانه ها و توسعه روابط فرهنگی بین المللی با کشورهای صلحدوست و مترقی اقدام میشود.
۴ - جهاد عمومی علیه بیسوادی در سرتاسر کشور صورت میگیرد.

۵ - برای تربیت بدنی و ذهنی نسل جوان میدانها و کلبه های سپورت، قرائت خانه ها، اطافه های کنفرانس و حق تشکیل آزاد اتحادیه های محصلان و جوانان تعمیم میگردد.

اصول اخلاقی و معنوی از قبیل وفاداری به آرمانهای صلح، دموکراسی ملی، استقلال ملی، رفاه و ترقی اجتماعی و عشق و احترام به خلقهای زحمتکش و وطن، آشتی ناپذیری با ارتجاع، استبداد و بیعدالتی، استثمار، استعمار و امپریالیزم و جنگ طلبی و دشمنان خلق و دشمنان مفاهیم مترقی ملی و جهانی بین شاگردان و محصلان و جوانان که سرمایه زوال ناپذیر و خلاق کشور اند تبلیغ و ترویج میگردد.

۶- بمقصد انکشاف زبان پشتو و کلتورهای خلقها و اقوام مختلف مملکت و غنای فرهنگ ملی افغانستان و بمنظور ترقی و پیشرفت اقتصادی و اجتماعی خلقهای آن حصص و ولایات مملکت که عقب گذاشته شده اند تدابیر جدی و عملی اتخاذ میگردد. برای تربیه و بیداری شعور اجتماعی خلقها بسط و توسعه مطبوعات و نشرات دموکراتیک و آزادی اطلاعات، سینماها، تیاترها، نشرات مترقی رادیویی در نقاط مختلف مملکت ضروریست. هرگاه بعضی از محافل و افراد متنفذ بخواهند این وسایل تربیتی عمومی را بمنظور نشر خرافات، نفاق ملی، تقویه فیودالیزم و بسط نفوذ امپریالیزم استعمال نمایند بیدرنگ افشا خواهند شد.

در نهایت ما در حالیکه ارزشها و اهداف دموکراتیک قانون اساسی را حمایت میکنیم و درین مرحله تاریخی برای ایجاد حکومت دموکراسی ملی و تعقیب راه رشد غیر سرمایه داری بر اساس ایدیالوژی مترقی و جهان بینی علمی بشیوه مسالمت آمیز و علنی مجدانه مبارزه میکنیم هیچگاه مسؤولیت های عظیم خود را در پیشگاه خلق نجیب افغانستان عزیز از یاد نبرده و نظر خود را از غایه نهایی و دورنمای تکامل اجتماع خویش که ساختمان یک جامعه سوسیالیستی است دور نخواهیم رفت. از تمام نیروهای ترقی خواه دموکراتیک، از تمام وطنپرستان و فرزندان صدیق وطن، از با شهامتترین مدافعان منافع خلقهای ستمکش و محروم دعوت میگردد که در صفوف جریان دموکراتیک خلق بیوندند و در راه تطبیق این مرام مبارزه پیگیر و پرافتخار نمایند!

ببرك (عضو ولسی جرگه)

وسایل و راههاییکه آرمانهای خلقهای
ستمیدیده افغانستان و مرام دموکراتیک خلق را به پیروزی
میرساند

- ۱ -

چرا جریان دموکراتیک خلق اقدام به تاسیس جریده خلق برای سراسر افغانستان کرد؟

پیشاهنگان ترقیخواه و وطن پرست افغانستان برای نخستین بار در سیر تاریخ مبارزات ملی قطب نمای صحیح - یعنی مرامنامه خلاق دموکراتیک خلق را برای نجات طبقات ستمدیده کشور بخصوص کارگران، دهقانان زحمتکش و منورین مترقی تنظیم و اعلان کرد. اساس چون صخره مستحکم این مرام همانا عبارت است از تیوری و جهان بینی علمی که تجربه تاریخ حقیقت شکست ناپذیر آنرا تأیید کرده است.

آرمانهای مرام دموکراتیک خلق آمال درخشان تمام طبقات زحمتکش افغانستان را در این مرحله تاریخی بیان میکند.

«مرام» در همان بدو امر از طرف اکثر محافل صدیق مترقی و نیروهای وطنپرست و دموکراتیک جامعه با شور و شوق کامل تحسین شد و مردم ستمکش کشور با اشتیاق فراوان از آن حسن استقبال کردند. «مرام» به آن عناصر و محافل بدبین و مرتجع که رو شنی جهان، ضرورت و جبر پیشرفت و نفوذ جریانات نوین و مترقی جهان را از عقب عینک سیاه منافع طبقه حاکمه، خودخواهی فیودالی، خصوصیت استعماری جزمیت و انجماد مینگردند، جواب منطقی و محکم داد. مرام ثابت کرد که محافل سیاسی حاکمه و طبقه ی که با نشر مرام دموکراتیک خلق منافع خود را در خطر می بینند، دیگر قادر نیستند که برسم کهن و ارتجاعی و استبدادی دوران اختناق اذهان مردم را در برابر جریانات پیشرو تاریخ منحرف و مشوب گردانند.

در شرایط معاصر بنا بر تغییر اساسی در تناسب قوای بین المللی و نفوذ روز افزون جهان بینی علمی و شرایط مساعد ملی به نیروهای ترقی خواه دموکراتیک ملت افغانستان که تا کنون در تحت فشار و ظلم «پاشنه آهنین» طبقات حاکمه ستمگر داخلی و تاثیر استعمار امپریالیستی حیات بسر می برند امکان داده است که مبنی بر تدوین تئوریک (نظری) و پرتیک (عملی) بموقع مسایل، در وضع کنونی از شکل مبارزه مسالمت آمیز علنی، قانونی، پارلمانی و خلقی استفاده اصولی بنمایند و جنبش دموکراتیک ضد فیودالی و ضد امپریالیستی را به پیروزی نهایی برسانند و شعور طبقاتی توده های زحمتکش مردم را احیا نمایند و روحیه سازمانی را در طبقه پیشرو نوین تاریخ ایجاد کنند.

به پیروی از این اصول علمی و تحلیل اوضاع و شرایط مشخص عینی و ذهنی، ملی - بین المللی افغانستان، و همچنان با استفاده از ارزشهای دموکراتیک قانون اساسی محافل و نیروهای جریان دموکراتیک خلق از سه سال به این طرف اقدام به تهیه مقدمات سازمان کرده است که جریده خلق مظهر درخشان آن بشمار میرود.

پیشروان و مبارزان دموکراتیک خلق بعد از انفاذ فرمان تقنینی مطبوعات تصمیم بر آن گرفتند تا بمنظور بیداری شعور اجتماعی و نجات خلقهای مظلوم افغانستان از زیر ستم طبقات و محافل حاکمه و همبستگی محافل مترقی از حیث تشکیلاتی و ایدیالوژی از طریق تاسیس جریده سیاسی برای سراسر افغانستان آغاز به فعالیت کنند و «نخستین گام عملی در راه ایجاد سازمان» بردارند.

دانش نوین نجات خلقها و پیش بینی های خلاق، معرف این جرقه حقیقت است که بدون یک جریده وزین سیاسی نمیتوان بصورت همه جانبه و اصولی دست به ترویج (پروپاگند) و تبلیغ (اژیتاسیون) در بین خلقها زد.

در وضع کنونی خلقهای کشور در زیر ظالمانه ترین نوع استبداد و استثمار فیودالهای ستمگر محلی و تاجران بزرگ محترک و کمپرادور، بیروکراتهای فاسد و نفوذ عوامل استعمار امپریالیستی دست و پا میزنند و فقر و سیه روزی طبقات اسیر روز بروز حدت فوق العاده پیدا میکند و تضاد بین دهقانان و ملاکان بزرگ، تضاد بین کار و سرمایه، تضاد بین خلقها و امپریالیزم را شدت می بخشد.

در چنین شرایطی رشد عامل ذهنی پیروزی جنبش دموکراتیک ملی بر اساس تحقق مرام دموکراتیک خلق افغانستان امر ضروری و رسالت تاریخیست.

مسئله این وظیفه در گام اول بعهده جریده خلق است تا از طرفی در راه تکامل «قانونی» سازمان سیاسی دموکراتیک خلق نقش موثری داشته باشد و از طرف دیگر اقدام اساسی و علمی در زمینه بیداری شعور طبقاتی و آمادگی خلقها بخصوص تشکل طبقه پیشرو جامعه یعنی کارگران باتحاد دهقانان برای مبارزه و جنبش دموکراتیک بعمل آورد.

به استناد ماده (۳۲) قانون اساسی افغانستان، علناً اظهار می‌گردد که هر عمل اجتماعی بسازمان احتیاج مجرم دارد.

سازمان پر قدرت ترین و مؤثرترین و اساسی ترین سلاح عمل اجتماعی و منجمله مبارزه اجتماعی می باشد.

سازمانی که بمبارزه سیاسی، اقتصادی و ایدئولوژیکی و نجات خلقها از یوغ ستمگری و استثمار پردازد و بتواند حکومت کهنه را به حکومت نوع جدید و خدمتگزار خلقهای زحمتکش (مرام دموکراتیک خلق - امور سیاسی) تعویض بنماید حزب نام دارد. احزاب از لحاظ ماهیت سیاسی خود محتوی طبقاتی را حائز است، مترقی ترین، پیشروترین حزب در شرایط موجود حزب طبقه خلقهای زحمتکش بخصوص کارگران و دهقانان و منورین مترقی کشور خواهد بود که به جهان بینی علمی مجهز باشد.

جریده خلق مظهر و ناشر افکار چنین آرمان عظیم تاریخیست که اصولاً بدین منظور تأسیس گردیده است.

نیروهای دموکراتیک خلق اطمینان کامل دارند که شرایط را درست تشخیص کرده و مجدانه مصمم است که از شرایط موجود با وصف محدودیت های وسیع و موانع بزرگ بهره اصولی بردارند، خود را طی جریان مبارزه آبدیده سازند و هیچگونه بیم و هراسی را از ناحیه دهشت افگنان طبقات حاکمه و عناصر خرده گیر و ماجراجو، در صفوف خود راه ندهند و دلیرانه به پیش روند و ماموریت تاریخی و پیشاهنگی خود را بمنظور کشف راههای نامنکشف در مملکت بدون تسلیم طلبی و سازشکاری بطرف راست و چپ در عمل ایفا نمایند.

غیرممکن بود بدون جریده خلق وظیفه دائمی و حیاتی دموکراتیک خلق و مرام آنرا پیش برد و علاقه به سیاست و مسایل صلح، آزادی ملی، دموکراسی ترقی اجتماعی و اصالت اجتماعی را که در قشرهای وسیع خلق نفوذ کرده است در یک

مجری سوق داد و حکومت دموکراسی ملی را بحیث یک هدف ستراتیگ و بحیث یک سلاح حل تضاد اساسی موجود ایجاد کرد و نیروهای پیشاهنگ خلقها را متشکل ساخت.

خلاصه اینکه ناشر افکار دموکراتیک خلق بصورت مسالمت آمیز و قانونی وظایف زیرین را در سراسر کشور انجام میدهد:

- تشریح، تعمیم، تبلیغ، ترویج مرام دموکراتیک خلق که در شماره اول و دوم جریده خلق وسیعاً انتشار یافت.

- نشر و تبلیغ تیوری و جهان بینی علمی که سلاح نجات خلقهای زحمتکش و معرف مبارزه طبقاتی بشمار میرود و «سیستم یکپارچه و موزونی از مجموعه نظریات فلسفی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی را تشکیل میدهد»

- انعکاس رنجهای بیکران خلقهای ستمدیده افغانستان و افشای زورگویان و ستمگران طبقات حاکمه و نمایندگان مدافع آنها که بالای خلقهای کشور جبر و ستم می نمایند.

- نشرات بمقصد بیداری شعور طبقاتی سیاسی و اجتماعی خلقها.

جریده خلق از همه اولتر و عمده تر وظیفه اساسی خود می داند که منحیث یک رشته اساسی و اتصال، با حسن نیت و طبق اصول علمی و احتراز از خرده کاری «تمام نیروهای ترقی خواه دموکراتیک تمام وطن پرستان و فرزندان صدیق وطن و با شهامت ترین مدافعان منافع خلقهای ستمکش و محروم» را در یک جریان و یک سازمان سیاسی و اجتماعی دموکراتیک خلق متشکل سازد و وسیله وحدت سازمان از حیث ایدیالوژی باشد و از حیث تشکیلاتی عموم محافل و سازمانهای همفکر را قانوناً در یک سازمان بر اساس اتحاد عمل و مرام دموکراتیک خلق متحد گرداند و جهان بینی علمی را در عرصه مبارزات سیاسی وطن محبوب ما افغانستان مورد عمل قرار دهد.

برای تحقق این مرام نمایندگان و خبرنگاران و توزیع کنندگان جریده خلق وظایف سنگینی را از لحاظ مراکز جذب و قدرت سازمانی بعهدده خواهند داشت زیرا مبتنی بر اصلی، جریده خلق نه تنها باید تبلیغ کننده هسته جمعی و بیدار کننده دسته جمعی توده های مردم باشد بلکه همچنین تشکیل دهنده دسته جمعی پیشاهنگ خلقهای زحمتکش یعنی دموکراتیک خلق نیز باشد.

اجمالاً این بود پاسخ منطقی و علمی که چرا جریده دموکراتیک خلق برای سراسر افغانستان تأسیس گردید و از وسایل موجود استفاده اصولی بعمل آورده می شود.

«عمل ملاك حقيقت است و تيوري رهنمای عمل»

(۲)

الف: ضرورت تاریخی سازمان سیاسی نوع جدید

طی يك نسل انسانی، حکومت های استبدادی و مطلقه ملت زحمتکش مارا در تمام شئون زندگی اعم از اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دچار انحطاط رقت باری کرد و از رشد شعور اجتماعی و سیاسی جوانان کشور ماهرانه بشیوه اداره استعماری و فیودالی جلوگیری بعمل آورد و استعداد سازمانی آنها را دچار جمود و ضعف کرد.

هر طبقه حاکمه ارتجاعی و زمامداران مستبد معمولاً از بیداری خلقها و بیداری شعور طبقاتی افراد ملت و بخصوص از روحیه سازمانی نیروهای ترقی خواه علمی وحشت دارد.

در دوره های حکومت سابق، بنابر سانسور شدید و بی رحمانه مطبوعات و ایجاد ترور و وحشت، حبس های بدون محاکمه، حتی منورین کشور نیز از اظهار نظراتی که از آن مفهوم مداخله در سیاست استشمام میشد بیم و ترس داشتند. ولی بمصادق این اصل که جهان در تغییر است، توفان جنبش های اصیل اجتماعی و نجات بخش ملل جهان سرانجام این منطقه تجرید شده از دنیا را نیز تکان داد و بآن الهام بخشید.

دههٔ اخیر، نقطه تحول بزرگی در جریانات بین المللی و تحول نسبی در حیات ملی ما بود. امروز میروود که خلقهای افغانستان و جوانان روشنفکر کشور بسیاری نکات عمده را درک کنند و از سکوت وحشت انگیز دوره استبداد بیرون برآیند و شور و شوق به مبارزات پارلمان، حزبی و نشراتی و ... پیدا نمایند.

نشر مرام دموکراتیک خلق تمام طبقات و قشرهای ارتجاعی جامعه را تکان داد و در اثر آن دیده میشود که صفوف و جبهه ها مشخص تر میگردد، خطوط فاصل کشیده میشود و «مرام» جبراً مقام شامخ و علمی خود را در حیات اجتماعی احراز مینماید و عرصه را برای نیروهای ارتجاعی تنگ تر می سازد و عرصه نیروهای

پیشرو تاریخ را در جامعه وسعت می بخشد. همچنان جنبش دموکراتیک و مترقی جبراً بر رشد خویش ادامه میدهد و گامهایی بجلو بر می دارد و روز بر روز احیای روح دموکراسی و آزادی سیاسی

در میان قشرهای مختلف طبقات اجتماعی بطور غیرمستقیم ظاهر میگردد. واضحاً بمشاهده میرسد که افغانستان دیگر از رشته شرایط سیاسی گذشته وارد زمان جدید گردیده و در مقدمه مرحله يك جنبش قابل ستایش نوین پا میگذارد.

شرایط مساعد ملی و بین المللی بیان کننده این واقعیت است که این مرحله جدید به استواری دموکراسی ملی منجر می شود و در جنبش، گروه واقعاً پیشاهنگ و ترقی خواه پا بمیدان مبارزه میگذارد و در نتیجه موجب پیشروی دموکراسی ملی بسوی دموکراسی اصیل اجتماعی میگردد و مرام دموکراتیک خلق منحصیث قانون عینی تکامل جامعه در این مرحله تاریخی تحقق می یابد.

تاریخ در برابر تمام عناصر، محافل و نیروهای ترقی خواه علمی، دموکراتیک و وطن پرست که به جهان بین علمی صادقانه ارتباط دارند ضروری ترین و نزدیک ترین وظیفه را قرار داده است تا به خصوصیات دوره سابق و کهنه از قبیل محفل بازی، خرده کاری، بی اصولی، جبن و تعلل و روحیه خودخواهی فیودالی خاتمه داده شود و دلیرانه اقدام به تکامل سازمان نوع جدید و عالی (دموکراتیک خلق) کنند.

تاریخ شکست های تلخ نهضت های خود بخودی توده های مردم و مبارزات ملی و مشروطه خواهی کشور بخصوص طی پنج دهه اخیر بما می آموزاند که يك جنبش فقط از طرق انکشاف سریع صنایع ملی و تشکل طبقه کارگر و ایجاد سازمان سیاسی قوی و متمرکز که با ایدیالوژی علمی مجهز باشد و قدرت رهبری مبارزه خلقی را برپایه های تشکیلات مستحکم و مرام علمی و روشن (همچو مرام دموکراتیک خلق) استوار سازد، می تواند به پیروزی نهای رسد.

در تحت شرایط جدید تاریخی و در وضع موجود کشور نقش رهبری سازمان در نهضت دموکراتیک و خلقی ضد مناسبات منسوخ فیودالی (ملوک الطوائفی) و استثمار و استعمار امپریالیستی از مسایل مبرم حیات سیاسی بشمار میرود.

سازمان سیاسی نوع جدید افغانستان که ناشر افکار دموکراتیک خلق در راه تکامل آن مبارزه «قانونی» مینماید همانا عبارت خواهد بود از يك دسته پیشاهنگ

طبقه کارگر با اتحاد دهقانان و منورین مترقی که نیروی رهنمون نهضت دموکراتیک جهت هدف نهایی می باشد. نیروی رهنمون دموکراتیک خلق وظیفه دارد تا بخاطر تطبیق «مرام» خود مبارزه خلقها را علیه استبداد و ارتجاع متحد ساخته و راه ساختمان يك جامعه آزاد، دموکراتیک و خوشبخت را بآنها نشان دهد و همه خلق را بیدار سازد و جنبش را برضد فیودالیزم و امپریالیزم بسط و توسعه دهد و نظام مشروطیت دموکراسی را برپا سازد و قدرت های مطلقه سیاسی و اقتصادی و مناسبات کهنه تولیدی موجود را که مانع جدی و سرسخت در راه ترقی اجتماعی و انکشاف نیروهای تولیدی و دموکراسی اصیل اجتماعی است برافکند.

از کلیه سازمان های که بوسیله طبقه زحمتکش خلق ایجاد مگردد، فقط سازمان سیاسی آن میتواند که از مصالح عالی و اساسی توده های عظیم مردم دفاع نماید و قسمت با شعور و پیشرو طبقه باشد و آنرا بجانب پیروزی کامل و هدف نهایی رهبری کند. برای این منظور زحمتکشان خلق نیازمندی بيك سازمان نوع عالی دارند. سازمانی که خود را تنها به رفع احتیاجات روزمره مردم محدود نسازد، بلکه هدف آن مبتنی بر رساندن طبقه زحمتکش خلق به غایه مطلوب و تغییر اساسی جامعه استوار باشد و ریشه های خود را در اعماق توده های مردم توسعه دهد. چنین يك سازمان در کشور نیروی دموکراتیک خلق خواهد بود که بحیث يك وسیله اساسی مرام دموکراتیک خلق و آرمانهای خلقهای ستمدیده افغانستان را به پیروزی میرساند. تاریخ سازمانهای مترقی و سیاسی طبقه زحمتکشان ملل جهان نشان میدهد که طبقات حاکمه و محافل سیاسی آن از تشکیل سازمان پیشرو خلقهای زحمتکش در هراس اند و مذبحخانه تلاش کرده اند که از پیشروی به جهان کهنه و مبارزه قانونی و دلیرانه پیشروان تاریخ جلوگیری کنند و ضربات سنگینی به سازمانهای سیاسی آنها وارد سازند. سازمانهای مترقی و نوع عالی ملل جهان راه های بس طولانی را پیموده اند و سرگذشت قهرمانانه آنها مشحون از پیروزی های پرافتخار و شکست های رقت بار موقتی بوده است.

کارگران، دهقانان جهان طی مبارزات عظیم خود پیشوایان، سازمان دهندگان رهبران پرنبوغی از خود بوجود آورده اند که الهام بخش قدرت های ترقیخواه و نشان دهنده ماهیت سازمانهای نوع عالی و جدید می باشد. همچنان طبقات حاکمه ارتجاعی جامعه برای جلوگیری از بیداری مردم سعی

می‌ورزند تا مردم را از تاسیس سازمان سیاسی خلع سلاح کنند و از طریق تولید محیط رعب و ترس و طرح و وضع قانون مطلقاً ارتجاعی و ضد دموکراتیک بنام به اصطلاح قانون احزاب موانع بزرگی ایجاد کنند و راه مبارزه قانونی را عمداً و قصداً سد نمایند و بعداً بصورت توطئه آمیز طبق شیوه های پارینه اعلام دارند که فلان جریان به اصطلاح «غیرقانونی وارد شده از خارج» است لهذا حق تشکیل حزب قانونی را ندارد.

مسوده قانون احزاب که از طرف حکومت در جراید نشر گردیده از آن قوانینی است که نظیر آن از لحاظ ماهیت ارتجاعی و پولیسی در جهان سابقه ندارد در حالیکه در کشورهای دموکراتیک بنام قانون احزاب اصولاً قانونی وجود ندارد و اگر هم موجود باشد بیش از چند ماده رهنما که محتوی دموکراتیک را حایز است نمیباشد.

به هر حال ما امید داریم که مردم و نیروهای وطن پرست و مترقی کشور علیه طرح چنین قوانین ضد ارزش های دموکراتیک قانون اساسی مبارزه قانونی خواهند کرد و به محافل سیاهی طبقات حاکمه اجازه نخواهند داد که چنین قانون ارتجاعی را بالای شان تحمیل کند.

بجرات می‌توان اعلان کرد که طرح چنین نوع قانون احزاب صریحاً ضد نص ماده (۳۶) قانون اساسی می‌باشد که آزادی تشکیل احزاب را تضمین کرده است.

ما در این باره بصورت مسالمت آمیز و حسن نیت به تمام نیروهای ضد ملی و ضد دموکراتیک و ضد مردم خاطر نشان میسازیم که تحول تاریخی جهانی جامعه بشر و رشد و توسعه جهان مترقی و تشکیل سازمانی آن نتیجه قانونی و طبعی تکامل جامعه است. جهان بینی علمی با کشف قوانین عینی تکامل جامعه، تضادهای ذاتی نظام فیودالی کشور و ناگزیری انتقال آن را بیک مرحله نوین تاریخی نشان داده است. تصادم رشد روزافزون نیروهای مؤلده با مناسبات تولیدی کهنه، در برابر جامعه ملی ما این وظیفه را قرار میدهد که باید هر چه زودتر نظام فیودالی را طرد کرد و نیروهای مؤلده پر قدرت را که مخلوق انسان است از قید اسارت آزاد ساخت و آنها را بنفع ثمربخش جامعه مورد استفاده قرار داد. همچنان بوضاحت دیده میشود که توأم با این عملیه (پروسه) نارضایتی توده های زحمتکش مردم از نظام فیودالی

تشدید می‌گردد و مبارزه آنها با طبقه حاکمه حدت می‌یابد و قهرأ کسی بخواهد یا نخواهد امکان مادی و واقعی برای جنبش دموکراتیک بر رهبری سازمان سیاسی و طراز عالی و نوین (مظهر آگاه جنبش طبقاتی خلق زحمتکش) ظهور می‌نماید.

لذا ما توجه مقامات سیاسی کشور را که احیاناً از خود عقل سلیمی نشان میدهند به این نکته جلب می‌نمائیم که نباید مصرانه خود را در برابر جریان قطعی تاریخ قرار دهند و نشود که «ضربه ناگهانی» بالای ترقیخواهان و دموکراتیک خلق، بصورت توطئه آمیز وارد سازند و ماهیت واقعی خود را آشکار ساخته و در عوض خود را بیشتر متضرر سازند. امروز قانون عینی و بشر دوستانه «انتقال مسالمت آمیز»، امکاناتی را برای کشورهای عقب مانده همچو افغانستان بوجود آورده که از طریق آن میتوان بصورت (مسالمت آمیز، قانونی، علمی و پارلمانی) اصل صلح، استقلال ملی، دموکراسی ملی و ترقی اجتماعی را تأمین کرد و کلیه افراد جامعه را از نابرابری اجتماعی از عموم اشکال ستمگری و استثمار نجات داد، و هم بحر آنها و تشنجات اجتماعی را جلو گرفت. البته این امر بیشتر بمقامات سیاسی کشور مربوط است که (هرگاه صادقانه به دموکراسی و سعادت جامعه معتقد باشند) خود موجب عمل تشدد آمیز و توطئه آمیز نشوند و بصورت مسالمت آمیز بگذارند که نیروهای وطن پرست و ملی و دموکراتیک خلق رشد طبیعی و قانونی و سازمانی خود را طی نمایند و در پهلوی دیگر جریانات سیاسی احراز موقعیت کنند. در عکس آن البته متوجه خواهند بود که مسوولیت نتایج ناگوار ناشی از اعمال و تصامیم سو آنها بعهدہ خود آنهاست نه به جریانی که شیوه مسالمت آمیز و قانونی مبارزه، اصول زمان آن است.

روی این واقعیت نیروهای دموکراتیک خلق وظیفه خود می‌شمارند که: بخاطر خلقهای زحمتکش افغانستان، بخاطر به پیروزی رساندن مرام دموکراتیک خلق و آرمانهای مردم و بخاطر انجام تحول دموکراتیک در مرحله کنونی که مضمون اساسی آن طرد فیودالیزم و جلوگیری از نفوذ امپریالیزم و تأمین آزادی ملی و ترقی اجتماعی است. در راه تکامل عالیترین نوع سازمان سیاسی ملی طبقه زحمتکش خلق در سرتاسر افغانستان که بر پایه های اصول و موازین علمی استوار باشد مجاهد، «قانونی» کنند.

جریان دموکراتیک خلق افغانستان که جریده خلق گویای آن است سازمان

«قانونی» خواهد بود که بر اساس اتحاد داوطلبانه مبارزان پیشرو طبقات و قشرهای زحمتکش ملت افغانستان یعنی کارگران، دهقانان، اهل کسبه و پیشه وران، روشنفکران و افرادی که مرام و اصول سازمانی دموکراتیک خلق را در شرایط «قانونی» بپذیرند و در راه پیروزی و تحقق آن فعالیت مسالمت آمیز کنند.

جهان بینی سازمان نوع جدید پیوسته و بصورت مداوم بر اساس علم نوین و خلاق به پیش خواهد رفت و اصول تشکیلاتی آن به این جهان بینی اتصال ناگسستگی خواهد داشت. نیروهای دموکراتیک خلق از سنن و مواریت ملی، از شرایط ملی و بین المللی و تجارب علمی مترقی ملل جهان و شعور بالقوه خلق های دلیر ملت خود سپاس گزار بوده و امیدوار است که بر دشواریها و محرومیت ها و نواقص کار، اشتباهات، نظریات نادرست، نقص تیوری، خودخواهی ها که به آنها اعتراف می نماید و موانع که همیشه موجب نابرابری اجتماعی و ستمگری بر مردم گشته فائق آید و «مرام» خود را بموقع اجرا بگذارد.

سازمان دموکراتیک خلق طی تکامل مراحل قانونی، اجزای خود را با اصول معنوی و اخلاقی عالی ملی و به جریانات مترقی بین المللی و صلح خواهی و با روح وطن پرستی و فداکاری و وفاداری به منافع خلق و جنبش نجات بخش ملی و مردمی پرورش خواهد داد.

خلاصه در ختم این قسمت بحث اعلام میداریم که ما ایمان کامل داریم که ملت افغانستان پیروز خواهد شد زیرا دیگر توده های مردم از خود در شرایط قانونی سازمان قانونی سیاسی خواهد داشت که با سلاح دانش نوین بشری مجهز است و جامه فولادین از خودگذری و تقوای اجتماعی و وطن پرستی بر تن دارد. تنها سلاح نامردانه مفتریان و اغواگران و دشمنان داخلی و خارجی ما تحریک ناجوانمردانه و ضد انسانی مرتجعین و جواسیس و نمایندگان استعماری علیه جریان ملی و دموکراتیک خلق و دشنام و بهتان به آن خواهد بود تا نماد اجتماعی و سیاسی، عوامفریبی و قدرت طلبی و ستمگری و خصوصیت ارتجاعی و وابستگی استعماری خود را از نظرها ببوشانند.

بگذار که دشمنان ملت افغانستان علیه ما توطئه کنند و ما را تهدید به... نمایند، ما در عوض به آنها در عمل و نظر جواب آموزنده و دندان شکن خواهیم داد و به آنها خواهیم گفت که با توطئه و تهدید شما ملت دلیر افغانستان بیدار خواهد شد

و دیگر وسایل کهنه دیروز علیه مبارزان راه نیک بختی خلق های افغانستان کارگر نخواهد افتاد. بگذار که در تحت انضباط شعوری و اصول تشکیلاتی «قانونی» و موازین علمی سازمانی زیرین درین شرایط بصورت قانونی، علنی و مسالمت آمیز بدون ماجراجویی به پیش بجانب هدف عالی خود، در راه عظمت افغانستان محبوب، در راه پیروزی مرام دموکراتیک خلق، در راه تحقق آرمانهای خلق کشور، در راه ایجاب حکومت دموکراسی ملی و راه رشد غیرسرمایه داری توأم با نظر و عمل اصولی و استوار و شجاعانه گام برداریم!

تا این اصل مؤجز و بزرگی در باره ما صدق کند که: «خودرا پیش آهنگ و واحد پیشرو نامیدن کافی نیست باید اعمال ما نیز طوری باشد که تمام واحدهای دیگر هم ببینند و مجبور باشند اعتراف کنند که ما در صف جلو حرکت میکنیم.»

«موضوع سوم در شماره های آینده»

***

تذکر: متأسفانه جریده خلق بعد از شماره ششم مجال نشر نیافت و مصادره گردید و بقیه مطلب توضیحی «پیرامون مرام دموکراتیک خلق» ناتمام باقی ماند.

مبارزه در راه اتحاد و بهنگام تمام اقوام زخمکش افغانستان، بر اساس تائید منافع
طبقت محروم و اصل مساوات برادرانه و مجادله همه جانبه علیه هرگونه ستم ملی و عم از
تفوق طلبی قوم، نژادی، قبیله‌ای، منطقی و تایلیدت محلی که نفاق ملی را بار
آورد و وظیفه ملی و مترقی حکومت دموکراسی ملی و دموکراسیک خلق بشمار میرود.
(مراه دموکراسیک خلق)